اہیکار دی کہانی

تعارف

ساڈے کول اہکار دی کہانی وچ انسانی سوچ تے حکمت دے سب توں قدیم ذرائع وچوں اک اے۔ اس دے اثر و رسوخ نوں قرآن تے پرانے تے نویں عہد نامےآں سمیت بوہت سارے لوکاں دی افسانےآں توں پایا جا سکدا اے۔

جرمنی دے شہر ٹریوز چ پایا گیا اک موزیک ،جہدے چ دنیا دے سیانیاں چ اہیکر دا کردار دکھایا گیا اے۔ ایتھے اوہدی رنگین کہانی اے۔

اس کہانی دی تریخ بارے بہوں چرچہ دا موضوع رہیا اے۔ ودواناں نے آخر کار پہلی صدی دے بارے چ اس نوں تھلے لا دتا جدوں اوہ غلطی چ ثابت ہوئے کہ اصل کہانی 500 قبل مسیح دے اک آرامی پیپیرس چ ہاتھی دے کھنڈرات دے وچکار سامنے آئی۔

کہانی ظاہر اے کہ افسانہ اے تے تاریخ نئیں۔ حقیقت چ قاری اس دی واقفیت دی عربین نائٹس دے ضمنی صفحات چ کر سکدا اے۔ ایہہ شاندار ڈھنگ نال لکھیا گیا اے ،تے داستان جہڑی کارروائی ،سازش تے تنگ فرار نال بھری ہوئی اے ،آخری ول توجہ رکھدی اے۔ تخیل دی آزادی لکھاری دی سب توں قیمتی چیز اے۔

لکھت اپنے آپ نو چار مرحلیاں چ تقسیم کردی اے (1) :داستان (2) ;تعلیم) امثال دا اک قابل ذکر سلسلہ(؛ (3) مصر دا سفر؛ (4) مماثلتاں یا تمثیلاں) جس دے نال اہکار اپنے گمراہ بھتیجے دی تعلیم مکمل کردا اے(۔

باب1

اسوریہ دے گرینڈ وزیر اہیکار دی 60 بیویاں نیں پر اوہدا کوئی پتر نئیں ہونا اے۔ اس لئی اوہ اپنے بھتیجے نوں گود لیندا اے۔ اوہ اوہنوں روٹی تے پانی نالوں ودھ حکمت تے علم نال بھر دیندا اے۔

1بادشاہ سنحریب دے وزیر حیکار سیانے تے حکیم حکیم دی بھین دے پتر نادان دی کہانی۔

2بادشاہ سنحریب دے زمانے وچ اک وزیر سی جو سرحدوم دا بیٹا سی ،اسور تے نینوا دے بادشاہ ،اک سیانا شخص جس دا ناں حائقار سی ،تے اوہ بادشاہ سنحریب دا وزیر سی۔

3اوہدے کول چنگا ،قسمت تے بہوں مال سی ،تے اوہ ماہر ،سیانا ،اک فلسفی سی ،علم ،رائے تے حکومت وچ ،تے اوہنے سٹھ عورتاں نال ویاہ کیتے سن ،تے اوہناں وچوں ہر اک لئی اک قلعہ بنایا سی۔

4پر ایس سب دے نال اوہدا کوئی اولاد نئیں سی۔ ایہناں عورتاں چوں ،جہڑی اوہدا وارث ہو سکدی اے۔

5تے اوہ ایس گل تے بہوں دکھی ہویا ،تے اک دن اوہنے نجومیاں تے پڑھے لکھے لوکاں تے جادوگراں نوں اکٹھا کیتا تے اوہناں نوں اپنی حالت تے اپنی بانجھ پن دی گل سمجھائی۔

6تے اوہناں نے اوہنوں آکھیا' ،جاؤ ،دیوتاواں نوں قربانی دیو تے اوہناں نوں منت کرو کہ شاید اوہ تینوں اک منڈا مہیا کر سکن۔'

7تے اوہنے اوہی کیتا جیویں اوہناں نے اوہنوں آکھیا سی تے بتاں نوں قربانیاں چڑھائیاں تے اوہناں نوں منتاں کیتیاں تے اوہناں نوں منتاں کیتیاں۔

8پر اوہناں نے اوہنوں اک شبد وی جواب نئیں دتا۔ تے اوہ اداس تے اداس ہو کے چلا گیا ،اپنے دل چ درد دے نال چلا گیا۔

9تے اوہ واپس آیا تے اعلیٰ ترین خُدا نوں منت کیتی تے ایمان لیایا تے اپنے دل وچ جلن نال اوہدی منت کیتی' ،اے اعلیٰ ترین خُدا ،اے آسماناں تے زمین دے خالق ،اے تمام مخلوقات دا خالق!

10میں تینوں منت کردا ہاں کہ توں مینوں اک منڈا دے ،تاں جے میں اوہدے کولوں تسلی حاصل کر سکاں تاں جے اوہ میری صحت تے موجود ہو سکے ،تاں جے اوہ میریاں اکھاں بند کر سکے تے مینوں دفن کر سکے۔'

11۔فیر اوہدے کول اک آواز آئی جیہڑی آکھدی سی' ،جدوں تیکر توں سب توں پہلاں کھدی ہوئی مورتاں تے بھروسہ کیتا تے اوہناں تے قربانیاں پیش کیتیاں ،ایس لئی توں ساری حیاتی بے اولاد رہو گا۔

12پر اپنی بھین دے پتر نادان نوں لے کے اوہنوں اپنا بچہ بناؤ تے اوہنوں اپنی پڑھائی تے اپنی چنگی پرورش سکھاؤ تے تیری موت تے اوہ تینوں دفن کرے گا۔'

13اس توں بعد اوہ اپنی بھین دے پتر نادان نوں لے گیا ،جو چھوٹا جیہا دودھ پیاؤن والا سی۔ تے اس نے اس نوں اٹھ گیلے نرساں دے حوالے کر دتا ،تاں جے اوہ اس نوں دودھ پی سکن تے اس دی پرورش کر سکن۔

14تے اوہناں نے اوہنوں چنگا کھانا تے نرم تربیت تے ریشمی کپڑے ،جامنی تے لال رنگ دے نال پالیا۔ تے اوہ ریشم دے صوفیاں تے بیٹھ گیا سی۔

15تے جدوں ندان وڈا ہویا تے تُر پیا ،تے اُچے دیودار دی طرح تُر پیا ،تے اوہنے اوہنوں چنگے آداب تے لکھت تے سائنس تے فلسفہ سکھایا۔

16تے کئی دناں دے بعد بادشاہ سنحاریب نے حائقار دی طرف ویکھیا تے ویکھیا کہ اوہ بہت بڈھا ہو گیا اے ،تے اس توں علاوہ اس نے اس نوں آکھیا۔

' 17اے میرے عزت دار دوست ،ماہر ،قابل اعتماد ،سیانا ،گورنر ،میرا سیکریٹری ،میرا وزیر ،میرا چانسلر تے ڈائریکٹر؛ سچ مچّ توں بہت بڈھا ہو گیا ایں اتے سالاں نال بھاری ہو گیا ایں؛ تے ایس دنیا توں تیرا رخصت ہونا نیڑے ہونا چائیدا اے۔

18مینوں دس تیرے بعد میری خدمت وچ کس نوں تھاں ملے گی۔ 'تے حیقار نے اس توں کہیا کہ اے میرے مالک تیرا سر ہمیشہ زندہ رہوے !اوتھے نادن میری بھین دا پُتر اے ،میں ایہنوں اپنا بچہ بنایا اے۔

19تے میں اوہنوں پالیا اے تے اوہنوں اپنی حکمت تے علم سکھایا اے۔'

20تے بادشاہ نے اس نوں آکھیا' ،اے حائقر !اس نوں میرے ساہمنے لے آؤ ،تاں جو میں اس نوں دیکھ سکاں ،اتے جے میں اس نوں موزوں سمجھاں ،تاں اس نوں اپنی تھاں تے رکھ دیو؛ تے توں اپنا راہ چلا جاویں گا ،آرام کرن لئی تے اپنی باقی دی زندگی نوں مٹھے آرام نال گزارن لئی۔'

21پھر ہیقار نے جا کے اپنی بھین دے پتر نوں ندان پیش کیتا۔ تے اس نے خراج تحسین پیش کیتا تے اس دی طاقت تے عزت دی خواہش کیتی۔

22تے اس نے اس د ی طرف دیکھیا تے اس د ی تعریف کیت ی تے اس اُتے خوش ہوئے تے حائقار تو ں کہیا' :کی ایہ تیرا بیٹا اے ، اے حائقار؟ میں دعا کردا ہاں کہ رب اوہنوں محفوظ رکھے۔ تے جیویں توں میری تے میرے پیو سرحدوم دی خدمت کیتی اے ،انج ای تیرا ایہہ منڈا میری خدمت کرے تے میرے وعدے ،میریاں لوڑاں تے میرے کاروبار نوں پورا کرے ،تاں جے میں اوہدی عزت کر سکاں تے اوہنوں تیری خاطر طاقتور بنا سکاں۔'

23تے حیقار نے بادشاہ دے اگے سجدہ کیتا تے اس توں آکھیا' ،اے میرے مالک بادشاہ ،تیرا سر ہمیشہ لئی زندہ رہوے !میں تیرے کولوں منگدا ہاں کہ توں میرے منڈے نادن نال صبر کر تے اوہدیاں غلطیاں نوں معاف کر دے تاں جے اوہ تیری سیوا کر سکے جیویں مناسب ہووے۔'

24فیر بادشاہ نے اوہنوں قسم کھادی کہ اوہ اوہنوں اپنے پسندیدہ بندیاں چوں سب توں وڈا تے اپنے دوستاں چوں سب توں طاقتور بنائے گا تے اوہ ہر عزت تے عزت نال اوہدے نال ہووے گا۔ تے اوہنے اوہدے ہتھاں نوں چمیا تے اوہنوں الوداع آکھیا۔

25تے اوہنے نادان نوں لے لیا۔ اوہدی بھین دے پتر نوں اوہدے نال لے کے اوہنوں اک پارلر وچ بٹھایا تے رات دن اوہنوں پڑھان لگ پیا جدوں تیکر اوہنے اوہنوں روٹی تے پانی نالوں ودھ سیان تے علم نال بھر دتا۔

باب2

پرانے زمانے دا اک" غریب رچرڈ دا تقویم"۔ پیسے ،عورتاں ،لباس ،کاروبار ،دوستاں دے حوالے نال انسانی طرز عمل دے لافانی احکامات۔ خاص طور تے دلچسپ محاورے آیتاں 47 ،45 ،37 ،23 ،17 ،12 وچ ملدیاں نیں۔ آیت 63 دا موازنہ اج دے کجھ سنکیتا نال کرو۔

1اس طرحاں اس نے اس نوں سکھایا ،کہندا اے' :اے میرے پتر !میری تقریر سنو تے میرے مشورے تے عمل کرو تے میری گل یاد رکھو۔

2اے میرے پتر !جے توں کوئی لفظ سُندا ایں ،تے اوہنوں اپنے دل وچ مرن دیو ،تے اوہنوں دوجے تے ظاہر نہ کرو ،کدھرے اوہ زندہ کوئلہ نہ بن جائے تے تیری زبان نوں ساڑ دیوے تے تیرے جسم وچ درد نہ کرے ،تے توں بدنام ہو جاویں ،تے رب دے سامنے شرمندہ ہو جاویں تے بندہ۔

3اے میرے پتر !جے توں کوئی خبر سنی اے ،تے اوہنوں نہ پھیلاؤ ;تے جے توں کجھ ویکھیا اے ،تے اوہنوں نہ دس۔

4اے میرے پتر !اپنی فصاحت نوں سنن آلے لئی سوکھا بناؤ ،تے جواب دین چ جلدی نہ کرو۔

5اے میرے پتر !جدوں توں کجھ سُنیا اے ،تے اوہنوں نہ لُکا۔

6اے میرے پتر !بند گنڈھ نوں نہ کھولو ،نہ ای اوہنوں کھولو ،تے نہ ای ڈھیلی ہوئی گنڈھ نوں مہر نہ لاو۔

7اے میرے پتر !ظاہری خوبصورتی دی لالچ نہ کرو ،کیونکہ ایہ گھٹ جاندی اے تے ختم ہو جاندی اے ،لیکن اک عزت دار یاد ہمیشہ لئی رہندی اے۔

8اے میرے پتر !اک احمق عورت نوں اپنی گل نال تینوں دھوکھا نہ دین دیو ،کدھرے توں سب توں دکھی موتاں وچ نہ مر جاؤ ،تے اوہ تینوں جال وچ پھسا دیوے جدوں تک توں جال وچ نہ پھس جائے۔

9اے میرے پتر !اک اجہے عورت دی خواہش نہ کرو جہڑی لباس تے مرہماں نال منجی ہوئی ہووے ،جہڑی اپنی روح چ نفرت انگیز تے مورکھ ہووے۔ افسوس اے تیرے تے جے توں اوہنوں کوئی شے عطا کریں جہڑی تیری اے ،یا اوہدے حوالے کر دیویں جو تیرا ہتھ اے تے اوہ تینوں گناہ کرن لئی لالچ دیندی اے ،تے رب تیرے تے ناراض ہووے۔

10اے میرے پتر !بادام دے درخت دی طرح نہ بنو ،کیونکہ ایہ سارے درختاں دے سامنڑے پتے پیدا کردا اے ،تے سب دے بعد کھان دے قابل پھل ،بلکہ توت دے درخت دی طرح بنو ،جہڑا سارے درختاں دے سامنڑے کھان دے قابل پھل دیندا اے ،تے سب دے بعد پتے دیندا اے۔

11اے میرے پتر !اپنا سر نیواں کرو ،تے اپنی آواز نوں نرم کرو ،تے شائستہ بنو ،تے سدھی راہ تے چلو ،تے مورکھ نہ بنو۔ تے جدوں تسی ہسدے او تے اپنی آواز نہ چُکو کیونکہ جے ایہہ اک اُچی آواز نال گھر بن جاندا ،تے گدھا ہر روز کئی گھر بناندا ;تے جے ایہہ طاقت دی وجہ توں ہوندا کہ ہل چلایا جاندا ،تے ہل کدی وی اونٹاں دے موڈھیاں دے تھلے توں نئیں ہٹایا جاندا۔

12اے پتر !اک سیانے بندے دے نال پتھر ہٹانا اک دکھی بندے دے نال شراب پین نالوں چنگا اے۔

13اے میرے پتر !اپنی شراب نیک لوکاں دیاں قبراں تے ڈھال دیو ،تے جاہل ،حقیر لوکاں دے نال نہ پیو۔

14اے میرے پتر !سیانے لوکاں نال جڑے رہو جہڑے رب توں ڈردے نیں تے اوہناں وانگوں ہوندے نیں ،تے جاہلاں دے نیڑے نہ جاؤ ، کدھرے توں اوہدے وانگوں نہ بن جاویں تے اوہدے راہواں نوں نہ سکھیں۔

15اے میرے پتر !جدوں تُسی اپنے لئی کوئی ساتھی یا دوست لبھ لوو ،تے اوہنوں آزماؤ ،تے بعد چ اوہنوں اک ساتھی تے دوست بناؤ؛ تے بغیر آزمائش دے اوہدی تعریف نہ کرو؛ تے اک اجہے بندے نال اپنی گل نہ خراب کرو جہدے کول حکمت دی کمی اے۔

16اے میرے پتر !جدوں کہ اک جتی تہاڈے پیراں تے رہندی اے ،تے اوہدے نال کنڈیاں تے ٹرو ،تے اپنے پتر لئی ،تے اپنے گھر آلے تے اپنے بچیاں لئی اک راہ بناؤ ،تے اپنے جہاز نوں تنگ کرو ایس توں پہلاں کہ اوہ سمندر تے اوہدیاں لہراں تے جاوے تے ڈُب جائے تے اوہ نئیں کر سکدا بچا لیا۔

17اے میرے پتر !جے امیر بندہ سپ کھادا اے ،تے اوہ کہندے نیں"--،ایہہ اوہدی سیانپ نال اے "،تے جے کوئی غریب بندہ کھاندا اے ،تے لوک کہندے نیں" ،اوہدی بھکھ توں۔"
18اے میرے پتر !اوہ تیری روز دی روٹی تے تیرے مال نال مطمئن اے ،تے دوجے دی شے دی لالچ نئیں کردا۔
19اے میرے پتر !احمق دے نال گوانڈھی نہ بنو ،تے اوہدے نال روٹی نہ کھاؤ ،تے اپنے گوانڈھیاں دی مصیبتاں تے خوش نہ ہوو۔ جے تیرا دشمن تیرے نال ظلم کردا اے ،تے اوہدے تے مہربانی کرو۔
20اے میرے پتر !اک بندہ جہڑا رب توں ڈردا اے ،کی تسی اوہدے توں ڈردے او تے اوہدی عزت کردے او۔
21اے میرے پتر !جاہل بندہ ڈگدا اے تے ٹھوکر کھا جاندا اے تے سیانا بندہ بھاویں ٹھوکر کھا جائے تے اوہ ہلدا نئیں اے تے جے اوہ ڈگ جائے تے اوہ چھیتی اٹھ جاندا اے تے جے اوہ بیمار ہووے تے اوہ اپنی زندگی دا خیال رکھ سکدا اے۔ پر جاہل ،بے وقوف بندے دی گل اے ،اوہدے روگ لئی کوئی دوا نئیں اے۔
22اے میرے پتر !جے کوئی بندہ تہاڈے کول اے جہڑا تہاڈے توں گھٹیا اے ،تے اوہنوں ملن لئی اگے ودھو ،تے کھلو کے رہو ،تے جے اوہ تہانوں بدلہ نئیں دے سکدا ،تے اوہدا رب تہانوں اوہدے لئی بدلہ دیوے گا۔
23اے میرے پتر !اپنے پتر نوں مارن توں باز نہ آوے ،کیونکہ تہاڈے پتر نوں مارنا باغ لئی کھاد دی طرح اے ،تے پرس دے منہ نوں بنھن دی طرح اے ،تے درنداں دے بندھن دی طرح اے ،تے دروازے نوں بند کرن دی طرح اے۔
24اے میرے پتر !اپنے پتر نوں بدکاری توں روکو ،تے اوہنوں آداب سکھاؤ ایس توں پہلاں کہ اوہ تہاڈے خلاف بغاوت کرے تے تہانوں لوکاں وچ حقارت وچ لیائے تے تسی گلیاں تے اجلاساں وچ اپنا سر لٹکاؤ تے تہانوں اوہدے بدکاریاں دی برائی دی سزا دتی جائے۔
25اے میرے پتر !اپنے لئی اک موٹا بیل لے لو جہدا چمڑی ہووے ،تے اک وڈا گدھا جہدے کھر ہون ،تے نہ لیاؤ جس دے سنگ وڈے ہون ،نہ کسے چالباز بندے نال دوستی کرو ،نہ کوئی جھگڑالو غلام ،نہ کوئی چور نوکرانی ،ہر کم دے بدلے جہڑا توں کردا ایں اوہناں نوں اوہ برباد کر دین گے۔
26اے میرے پتر !تیرے ماں پیو نوں تینوں لعنت نہ پان دیو ،تے رب اوہناں نال راضی ہووے؛ کیونکہ ایہہ آکھیا گیا اے" ،جیہڑا اپنے پیو یا ماں نوں حقیر سمجھدا اے اوہنوں موت مرن دیوے) میرا مطلب اے گناہ دی موت(؛ تے جیہڑا اپنے ماں پیو دی عزت کردا اے اوہدے دن تے اپنی حیاتی لمی ہووے گی تے اوہ سب چنگا ویکھے گا۔" "
27اے میرے پتر !بغیر ہتھیاراں دے سڑک تے نہ ٹرو ،کیونکہ تہانوں نئیں پتہ کہ دشمن تہانوں کدوں ملے گا ،تاں جے تسی اوہدے لئی تیار رہو۔
28اے میرے پتر !اک ننگے ،بغیر پتے آلے رُکھ دی طرح نہ ہوو جہڑا نئیں اگدا ،بلکہ اک اجہے رُکھ دی طرح ہوو جہڑا اپنے پتیاں تے اپنیاں ٹہنیاں نال ڈھکیا ہویا ہووے؛ کیونکہ اوہ بندہ جہدی نہ تے بیوی اے تے نہ ای بچے نیں اوہ دنیا وچ بے عزت اے تے اوہدے کولوں نفرت ہوندی اے ،جیویں اک بے پتے تے بے پھل درخت۔
29اے میرے پتر !سڑک دے کنارے اک پھلدار درخت دی طرح بن جاؤ ،جہدا پھل سارے لنگھن آلے کھاندے نیں ،تے صحرا دے درندے اوہدی چھاں تھلے آرام کردے نیں تے اوہدے پتے کھاندے نیں۔
30اے میرے پتر !ہر بھیڈ جہڑی اپنے راہ توں بھٹک جاندی اے تے اوہدے سنگی بگھیاڑ دی خوراک بن جاندی اے۔
31اے میرے پتر !ایہہ نہ کہو" ،میرا مالک اک مورکھ اے تے میں سیانا آں "،تے جہالت تے حماقت دی تقریر نہ بیان کرو ،کدھرے توں اوہدے ولوں حقیر نہ ہو جائے۔
32اے میرے پتر !اوہناں نوکراں وچوں نہ بنو ،جنہاں نوں اوہناں دے مالک کہندے نیں" ،ساڈے کولوں دور ہو جاؤ "،بلکہ اوہناں وچوں بنو جنہاں نوں اوہ کہندے نیں" ،ساڈے نیڑے آؤ تے ساڈے نیڑے آؤ۔"
33اے میرے پتر !اپنے غلام نو اوہدے سنگی دی موجودگی چ لاڈ نہ کرو ،کیونکہ تُسی نئیں جاندے کہ آخر چ اوہناں چوں کون تہاڈے لیی سب توں زیادہ قیمتی ہووے گا۔
34اے میرے پتر !اپنے رب توں نہ ڈر جہنے تہانوں بنایا اے ،کدھرے اوہ تہاڈے توں چپ نہ ہو جائے۔
35اے میرے پتر !اپنی گل نوں سوہنا بناؤ تے اپنی زبان نوں مٹھا کرو؛ تے اپنے ساتھی نوں اپنے پیراں تے پیر رکھن دی اجازت نہ دیو ،کدھرے اوہ دوجی وار تہاڈی چھاتی تے پیر نہ رکھے۔
36اے میرے پتر !جے تسی اک سیانے بندے نو حکمت دے لفظ نال ماردے او ،تے ایہ شرمندگی دے لطیف احساس دی طرح اوہدے سینے چ گھس جائے گا ;پر جے توں جاہل نوں ڈنڈا ماریں گا تے اوہ نہ سمجھے گا تے نہ سنے گا۔
37اے میرے پتر !جے توں اپنیاں لوڑاں لئی کسے سیانے بندے نوں گھلدا ایں ،تے اوہنوں بہت سارے حکم نہ دے ،کیونکہ اوہ تیرا کم انج کرے گا جیویں توں چاہیں :تے جے توں کسے مورکھ نوں گھلدا ایں ،تے اوہنوں حکم نہ دے ،سگوں آپ جا کے اپنا کم کر ،کیونکہ جے توں اوہنوں حکم دیو ،اوہ اوہ نئیں کرے گا جہڑا توں چاہندا ایں۔ جے اوہ تہانوں کم تے گھلدے نیں ،تے جلدی ای اینوں پورا کرن لئی جلدی کرو۔
38اے میرے پتر !اپنے آپ توں زیادہ مضبوط بندے دا دشمن نہ بناؤ ،کیونکہ اوہ تیرا پیمانہ لے لوے گا ،تے تیرے توں اپنا بدلہ لے لوے گا۔
39اے میرے پتر !اپنے پتر تے اپنے خادم دی آزمائش کرو ،ایس توں پہلاں کہ تُسی اپنا مال اوہناں دے حوالے کر دیو ،کدھرے اوہ اوہناں نوں نہ لے جان؛ کیونکہ جس دا ہتھ بھریا ہویا اے اوہ سیانا کہلاندا اے ،بھاویں اوہ مورکھ تے جاہل ہووے ،تے جس دا ہتھ خالی اے ،اوہ غریب ،جاہل کہلاندا اے ،بھاویں اوہ سیانیاں دا شہزادہ ہووے۔
40اے میرے پتر !میں اک کولوسینتھ کھادا اے ،تے الو نگلیا اے ،تے میں‌نوں غربت تے قلت توں زیادہ کڑوا کجھ نئیں ملیا۔
41اے میرے پتر !اپنے پتر نوں کفایت شعاری تے بھکھ سکھاؤ ،تاں جے اوہ اپنے گھر دے انتظام چ چنگا کم کر سکے۔
42اے میرے پتر !جاہل نوں سیانیاں دی بولی نہ سکھاؤ ،کیونکہ ایہہ اوہدے لئی بوجھ ہووے گی۔
43اے میرے پتر !اپنے دوست نوں اپنی حالت نہ وکھاؤ ،کدھرے اوہ تہانوں حقیر نہ سمجھے۔

44اے میرے پتر !دل دا انھا پن اکھاں دے انھے ہون نالوں زیادہ دکھی اے ،کیونکہ اکھاں دے انھے پن نوں ہولی ہولی راہنمائی کیتی جا سکدی اے ،پر دل دی انھیرا رہنمائی نئیں کیتی جاندی ،تے اوہ سدھی راہ چھڈ کے ،تے ٹیڈھے راہ تے چلا جاندا اے۔ رستہ۔
45اے میرے پتر !اک بندے دا اوہدے پیر نال ٹھوکر کھان نالوں چنگا اے کہ اوہدی زبان نال ٹھوکر کھا جائے۔
46اے میرے پتر !اک یار جہڑا نیڑے اے اوہ اک بہترین بھرا توں چنگا اے جہڑا دور اے۔
47اے میرے پتر !حسن دھندلا جاندا اے پر سکھیا رہندی اے ،تے دنیا گھٹ جاندی اے تے فضول ہو جاندی اے ،پر اک چنگا ناں نہ تے فضول ہوندا اے تے نہ ای گھٹدا اے۔
48اے میرے پتر !اوہ بندہ جہنوں کوئی آرام نئیں ،اوہدی موت اوہدی حیاتی توں چنگی سی ;تے روون دی آواز گاون دی آواز توں چنگی اے ;کیونکہ غم تے رونا ،جے اوہناں وچ رب دا خوف ہووے ،گاون تے خوشی دی آواز توں چنگا اے۔
49اے میرے بچے !تیرے ہتھ وچ مینڈک دی ران تیرے گوانڈھی دے گھڑے وچ ہنس توں چنگی اے ;تے تیرے نیڑے دی بھیڈ دور بیل نالوں چنگی اے ;تے تیرے ہتھ چ اک چڑی اڈدیاں ہزار چڑیاں نالوں چنگی اے ;تے غربت جہڑی اکٹھی ہوندی اے اوہ بہوں رزق دے بکھرن نالوں بہتر اے ;تے زندہ لومڑی مردہ شیر توں چنگی اے ;تے اک پونڈ اون اک پونڈ دولت توں چنگا اے ،میرا مطلب اے سونے تے چاندی توں؛ کیونکہ سونا تے چاندی زمین وچ لُکے ہوئے تے ڈھکے ہوئے نیں ،تے نظر نئیں آندے؛ لیکن اون بازاراں وچ رہندی اے تے ایہ نظر آندی اے تے ایہ اس دے لئی خوبصورتی اے جو اسنو ں پاندا ا ے۔
50اے میرے پتر !اک نکی جہی قسمت بکھری ہوئی قسمت توں چنگی اے۔
51اے میرے پتر !اک زندہ کتا اک مردہ غریب توں چنگا اے۔
52اے میرے پتر !اک غریب بندہ جہڑا ٹھیک کم کردا اے اوہ اک امیر بندے توں چنگا اے جہڑا گناہواں چ مر گیا اے۔
53اے میرے پتر !اپنے دل چ اک لفظ رکھو ،تے اوہ تہاڈے لی بہوں ہووے گا ،تے اپنے دوست دا راز ظاہر کرن توں خبردار رہو۔
54اے میرے پتر !جدوں تیکر توں اپنے دل نال صلاح نئیں کر لیندا ،اپنے منہ توں اک لفظ وی نہ نکلن دیو۔ تے جھگڑے کرن آلے لوکاں دے وچکار نہ کھلو ،کیونکہ ماڑے لفظ توں جھگڑا ہوندا اے ،تے جھگڑے توں جنگ ہوندی اے ،تے جنگ توں لڑائی ہوندی اے ، تے تُسی گواہی دین تے مجبور ہو جاؤ گے؛ پر اوتھوں بھج کے آرام کر۔
55اے میرے پتر !اپنے آپ توں زیادہ مضبوط بندے دا مقابلہ نہ کرو ،بلکہ اپنے لئی صبر کرن آلا روح ،برداشت تے سدھا ورتارا حاصل کرو ،کیونکہ ایس توں ودھ کے کجھ وی نئیں اے۔
56اے میرے پتر !اپنے پہلے دوست نال نفرت نہ کرو ،کیونکہ دوجا دوست نئیں چل سکدا۔
57اے میرے پتر !غریباں نوں اوہدے مصیبت وچ ملن ،تے سلطان دے حضور وچ اوہدے بارے گل کرو ،تے اوہنوں شیر دے منہ توں بچان لئی اپنی محنت کرو۔
58اے میرے پتر !اپنے دشمن دی موت تے خوش نہ ہوو ،کیونکہ تھوڑی دیر بعد تسی اوہدا گوانڈھی ہو جاؤ گے ،تے جہڑا تہاڈا مذاق اڈاندا اے اوہنوں تسی عزت تے عزت کردے او تے اوہدے نال سلام کردے او۔
59اے میرے پتر !جے پانی جنت وچ کھڑا ہو جاندا ،تے اک کالا کوا چٹا ہو جاندا ،تے مرہ شہد دی طرح مٹھا ہو جاندا ،تے فیر جاہل لوک تے مورکھ سمجھ سکدے تے سیانے ہو جاندے۔
60اے میرے پتر !جے توں سیانا ہونا چاہندا ایں ،تے اپنی زبان نوں جھوٹ بولن توں ،تے اپنے ہتھ نوں چوری کرن توں ،تے اپنیاں اکھاں نوں برائی نوں ویکھن توں روک ;فیر توں سیانا آکھیا جائے گا۔
61اے میرے پتر !سیانا بندہ تینوں ڈنڈے نال مارے ،پر مورکھ تینوں مٹھے مرہم نال مسح نہ کرے۔ جوانی چ عاجز رہو تے بڈھاپے چ عزت حاصل ہووے گی۔
62اے میرے پتر !اپنی طاقت دے دناں وچ کسے بندے دا مقابلہ نہ کرو ،تے نہ ای کسے دریا نوں اپنے سیلاب دے دناں وچ۔
63اے میرے پتر !بیوی دے ویاہ وچ جلدی نہ کرو ،کیونکہ جے ایہہ چنگا ہویا تاں اوہ آکھیگی' ،میرے مالک ،میرے لئی پربندھ کرو'؛ تے جے ایہ خراب ہو جاندا اے ،تے اوہ اوہنوں درجہ دیوے گی جہڑا ایہدا کارن سی۔
64اے میرے پتر !جو وی اپنے لباس وچ خوبصورت اے ،اوہ اپنی گل بات وچ وی اوہی اے؛ تے جہڑا اپنے لباس چ گھٹیا شکل رکھدا اے ،اوہ اپنی گل بات چ وی اوہی اے۔
65اے میرے پتر !جے تُسی کوئی چوری کیتی اے ،تے سلطان نوں دس دے تے اس چوں حصہ دے دے ،تاکہ تُسی اوہدے کولوں نجات پائیں ،کیونکہ نئیں تے توں تلخی برداشت کریں گا۔
66اے میرے پتر !جس بندے دا ہتھ سیر تے بھریا ہووے ،اوہنوں یار بناؤ ،تے جہدا ہتھ بند تے بھکھا ہووے ،اوہنوں کوئی یار نہ بناؤ۔
67چار شیواں نیں جنہاں چ نہ تے بادشاہ تے نہ ای اوہدی فوج محفوظ ہو سکدی اے :وزیر ولوں ظلم ،تے بھیڑی حکومت ،تے مرضی دی وگاڑ ،تے رعایا تے ظلم؛ تے چار شیواں جہڑیاں لُکیاں نئیں جا سکدیاں :سمجھدار ،تے مورکھ ،تے امیر تے غریب۔'

باب3

اہیکر ریاست دے معاملات وچ فعال شرکت توں ریٹائر ہو جاندا اے۔ اوہ اپنا مال اپنے غدار بھتیجے دے حوالے کر دیندا اے۔ ایتھے اک حیرت انگیز کہانی اے کہ کس طرح اک ناشکری فضول جعل ساز بن جاندا اے۔ اہکار نو الجھان دی اک چالاک سازش دے نتیجے اچ اس نو موت دی سزا سنائی جاندی اے۔ بظاہر اہکار دا اختتام اے۔
1ہیقار نے انج آکھیا ،تے جدوں اس نے اپنی بھین دے پتر نادان نوں ایہ احکامات تے اکھان ختم کر دتے ،تے اس نے تصور کیتا کہ اوہ ایہناں سب نوں رکھے گا ،تے اس نوں نئیں پتہ سی کہ اس دی بجائے اوہ اس دے نال تھکاوٹ تے حقارت تے مذاق دا مظاہرہ کر رہیا اے۔
2اس دے بعد ہیقار اپنے گھر وچ بیٹھا رہیا تے اپنا سارا سامان ،غلام ،نوکرانی ،گھوڑے ،ڈنگر ،تے ہر اوہ چیز جو اس دے کول سی تے حاصل کیتا سی ،نادان دے حوالے کر دتا۔ تے ہولی لگان تے منع کرن دی طاقت نادان دے ہتھ چ رہی۔

3تے حائقر اپنے گھر وچ آرام نال بیٹھا سی ،تے تھوڑی دیر بعد حائقار جا کے بادشاہ نوں سلام پیش کردا سی ،تے گھر واپس آ جاندا سی۔
4ہن جدوں نادان نے محسوس کیتا کہ حکم دین تے منع کرن دی طاقت اس دے اپنے ہتھ وچ اے ،تے اس نے حائقار دے عہدے نو حقیر سمجھیا تے اس دا مذاق اڑایا ،تے جدوں وی اوہ ظاہر ہوندا سی ،اس نو دوش دین لگ پیا ،تے کہندا سی' ،میرا چاچا حائقر اس دے قید وچ اے ،تے اوہنوں ہن کجھ وی نئیں پتہ۔'
5تے اس نے غلاماں تے نوکرانیاں نو مارنا شروع کر دتا ،تے گھوڑے تے اونٹھاں نو ویچنا شروع کر دتا تے اپنے چاچے حیقار دے نال جو کجھ وی سی اوہدے نال خرچہ کرن لگ پیا۔
6تے جدوں حائقار نے ویکھیا کہ اوہنوں اپنے نوکراں تے نہ ای اپنے گھر والیاں تے ہمدردی اے ،تے اوہ اٹھیا تے اوہنوں اپنے گھروں کڈ دتا ،تے بادشاہ نوں اطلاع دین لئی گھلیا کہ اوہنے اوہدا مال تے اپنا رزق کھنڈا دتا اے۔
7تے بادشاہ اٹھیا تے نادان نوں بلایا تے اوہنوں آکھیا' :جدوں تیکر حائقر صحت مند رہوے گا ،کوئی وی اوہدے مال تے نہ اوہدے گھر تے نہ اوہدے مال تے حکومت کرے گا۔'
8تے نادان دا ہتھ اپنے چاچے حائقر تے اس دے تمام مال تو ں ہٹ گیا ، تے اس دوران اوہ نہ اندر گیا تے نہ باہر تے نہ اس نے اسنو ں سلام کیتا۔
9اس دے بعد ہیقار نے اپنی بھین دے بیٹے نادان دے نال اپنی محنت توں توبہ کیتی ،تے اوہ بہت غمگین رہیا۔
10تے نادان دا اک چھوٹا بھائی سی جس دا ناں بینوزاردان سی ،لہذا حائقار نے اسنو ں نادان د ی جگہ اپنے کول لے لیا تے اسنو ں انتہائی عزت دے نال پالیا تے عزت دتی۔ تے اوہنے اوہدا سارا کجھ اوہدے حوالے کر دتا تے اوہنوں اپنے گھر دا گورنر بنا دتا۔
11ہن جدوں نادان نوں پتہ لگیا کہ کی ہویا اے تے اوہ حسد تے حسد نال بھر گیا ،تے اوہ ہر اوس بندے توں شکایت کرن لگ پیا جہڑا اوہنوں پچھدا سی ،تے اپنے چاچے حیقار دا مذاق اڑاندا سی ،کہندا سی' :میرے چاچے نے مینوں اپنے گھروں کڈ دتا اے ،تے اپنے بھرا نوں میرے نالوں ترجیح دتی ،پر جے اعلیٰ ربّ نے مینوں طاقت دتی تاں میں اس اتے مارے جان دی بدقسمتی لے آواں گا۔'
12تے نادان اس گل تے غور کردا رہیا کہ اوہ اوہدے لیی کیہڑی ٹھوکر کھا سکدا اے۔ تے تھوڑی دیر بعد نادان نے اس گل نوں اپنے ذہن وچ پلٹیا تے فارس دے بادشاہ شاہ حکیم دے بیٹے آخیش نوں اک خط لکھیا:
' 13اے عظیم بادشاہ ،اسور تے نینوا دے بادشاہ سنحاریب تے اس دے وزیر تے اس دے منشی حیقار توں تینوں امن تے صحت تے طاقت تے عزت !تیرے تے میرے وچکار پینس ہووے۔
14۔تے جدوں ایہہ خط تہاڈے تیکر اپڑے گا ،جے تسی اٹھ کے جلدی نال نسرین دے میدان ،تے اسور تے نینوا ول جاؤ گے ،تے میں بادشاہی تہانوں بغیر جنگ تے بغیر جنگ دے سونپ دیواں گا۔'
15تے اس نے مصر دے بادشاہ فرعون نوں ہیقار دے ناں توں اک ہور خط وی لکھیا۔' اے زبردست بادشاہ ،تیرے تے میرے وچکار امن ہووے!
16جے ایس خط دے تہاڈے تیکر اپڑن دے ویلے تسی اٹھ کے اشور تے نینوا دے میدان نسرین چ جاؤ گے تے میں تہانوں بغیر جنگ تے بغیر لڑائی دے بادشاہی دے دیواں گا۔'
17تے ندان دی لکھت اوہدے چاچے حائقر دی لکھت ورگی سی۔
18فیر اس نے دونے خطوط نو جوڑ دتا ،تے اپنے چاچے حیقار دی مہر نال اوہناں تے مہر لا دتی ;اوہ فیر وی بادشاہ دے محل چ سن۔
19فیر اوہ گیا تے بادشاہ ولوں اپنے چاچے حیقار نوں اک خط لکھیا' :میرے وزیر ،میرے سیکرٹری ،میرے چانسلر ،حیقار نوں امن تے صحت۔
20اے حائقر ،جدوں ایہ خط تیرے تک پہنچے ،تے اپنے نال موجود تمام سپاہیاں نو اکٹھا کر ،تے اوہ لباس تے تعداد دے لحاظ نال کامل ہون تے پنجویں دن نصرین دے میدان چ میرے کول لے آ۔
21۔تے جدوں توں مینوں اوتھے اپنے ول آندیاں ویکھیں گا ،تے جلدی کرو تے فوج نوں میرے خلاف انج حرکت کرو جیویں کوئی دشمن میرے نال لڑدا اے ،کیونکہ میرے کول مصر دے بادشاہ فرعون دے سفیر نیں ،تاں جے اوہ ساڈی طاقت نوں ویکھ سکن۔ فوج تے ساڈے توں ڈر سکدے نیں ،کیونکہ اوہ ساڈے دشمن نیں تے اوہ ساڈے نال نفرت کردے نیں۔'
22فیر اس نے خط تے مہر لا دتی تے بادشاہ دے اک نوکر دے ذریعے حیقار نوں گھل دتا۔ تے اس نے دوسرا خط جو اس نے لکھیا سی لے کے بادشاہ دے سامنے کھلار دتا تے اسنوں پڑھیا تے اسنوں مہر وکھائی۔
23تے جدوں بادشاہ نے خط وچ کی لکھیا سی سُنیا تے اوہ بڑی حیرانی نال حیران ہو گیا تے اک وڈے تے شدید غصے نال غصے وچ آ گیا ،تے آکھیا' ،آہ ،میں اپنی حکمت دا وکھالا کیتا اے !میں حیقار نال کی کیتا اے کہ اس نے میرے دشمناں نوں ایہ خطوط لکھے نیں؟ کیہ ایہہ اوہدے ولوں میرے فیدے دا بدلہ اے؟'
24تے نادان نے اوہنوں آکھیا' ،اے بادشاہ ،دُکھ نہ کر !نہ غصہ کرو ،لیکن چلو نسرین دے میدان چ جائیے تے ویکھئیے کہ کی ایہ قصہ سچ اے یا نئیں۔'
25فیر نادان پنجویں دن اٹھیا تے بادشاہ تے سپاہیاں تے وزیر نوں لے کے صحرا چ نصرین دے میدان چ چلے گئے۔ تے بادشاہ نے ویکھیا ،تے ویکھو !حیقار تے فوج صف چ کھڑی ہو گئی۔
26تے جدوں حائقار نے ویکھیا کہ بادشاہ اوتھے اے ،تے اوہ نیڑے آیا تے فوج نوں اشارہ کیتا کہ اوہ جنگ دی طرح حرکت کرن تے بادشاہ دے خلاف صف بندی وچ لڑن جویں کہ خط وچ پایا گیا سی ،اوہ نئیں جاندا سی کہ نادان نے کیہڑا کھڈا کھودیا سی اوہ۔
27تے جدوں بادشاہ نے حیقار دا عمل ویکھیا تے اوہ بے چینی تے خوف تے حیرانی نال گھس گیا تے اک وڈے غصے نال غصہ آیا۔
28تے نادان نے اوہنوں آکھیا' ،اے میرے مالک بادشاہ ،کی توں ویکھیا اے !ایس بدبخت نے کی کیتا اے؟ پر توں غصہ نہ کر تے نہ دکھی ہو تے نہ تکلیف ،بلکہ اپنے گھر جا تے اپنے تخت تے بیٹھ ،تے میں حائقار نوں زنجیراں نال بنھ کے تیرے کول لے آواں گا ،تے میں تیرے دشمن نوں تیرے کولوں بغیر محنت دے دور کراں گا۔'

29تے بادشاہ حائقر دے بارے چ ناراض ہو کے اپنے تخت تے واپس آیا تے اس دے بارے چ کجھ نئیں کیتا۔ تے نادان حیقار دے کول گیا تے اوہنوں آکھیا' ،واللہ ،اے میرے چاچا !بادشاہ واقعی تہاڈے تے بڑی خوشی نال خوش اے تے تہاڈا شکریہ ادا کردا اے کہ تسی اوہ کیتا جو اس نے تہانوں حکم دتا سی۔

30۔تے ہن اوہنے مینوں تیرے کول گھلیا اے تاں جے توں فوجیاں نوں اوہناں دے کماں تے روانہ کر سکیں تے اپنے ہتھاں نوں پچھے بنھ کے تے پیراں نوں زنجیراں نال بنھ کے اوہدے کول آ جاویں ،تاں جے فرعون دے سفیر ایہہ ویکھ سکن تے بادشاہ اوہناں تے اوہناں دے بادشاہ توں ڈریا ہویا سی۔'

31فیر حائقار نے جواب دتا تے آکھیا' ،سننا اطاعت کرنا اے۔ 'تے اوہ فوراً اٹھیا تے اپنے ہتھاں نو اپنے پچھے بنھ لیا تے اپنے پیراں نو زنجیراں نال بنھ دتا۔

32تے نادان اوہنوں لے کے بادشاہ دے کول گیا۔ تے جدوں حائقار بادشاہ دے سامنے آیا تے اوہنے زمین تے اوہدے سامنے سجدہ کیتا تے بادشاہ نوں طاقت تے ہمیش دی حیاتی دی خواہش کیتی۔

33فیر بادشاہ نے آکھیا' ،اے حائقار ،میرا سیکریٹری ،میرے معاملات دا گورنر ،میرا چانسلر ،میری ریاست دا حکمران ،مینوں دس کہ میں تیرے نال کی برائی کیتی اے کہ توں مینوں ایس بدصورت کم دا بدلہ دتا اے۔'

34۔فیر اوہناں نے اوہنوں اوہ خطوط وکھائے جہناں تے اوہدی مہر لگی ہوئی سی۔ تے جدوں حیقار نے ایہ ویکھیا ،تے اوہدے انگ کمب گئے تے اوہدی زبان فوری طور تے بنھ گئی ،تے اوہ خوف توں اک لفظ وی بولن توں قاصر سی ;پر اوہنے اپنا سر زمین ول لٹکایا تے گونگا ہو گیا۔

35تے جدوں بادشاہ نے ایہ ویکھیا ،تے اوہنوں پک ہویا کہ ایہ گل اوہدے ولوں اے ،تے اوہ فوراً اٹھیا تے اوہناں نوں حکم دتا کہ اوہ حائقر نوں مارن تے شہر دے باہر تلوار نال اوہدی گردن مارن۔

36پھر ندان نے چیخ کے کیہا' ،اے حیقار ،اے کالے چہرے !بادشاہ دے نال ایس کم نوں کرن چ تہاڈا مراقبہ یا تہاڈی طاقت دا کیہ فائدہ اے؟'

37کہانی کار انج کہندا اے۔ تے تلوار باز دا ناں ابو صمیک سی ۔ تے بادشاہ نے اوہنوں آکھیا اے تلوار باز !اٹھ جاؤ ،حائقار دی گردن اوہدے گھر دے بوہے تے پاڑ دیو ،تے اوہدا سر اوہدے جسم توں سو ہتھ دور سُٹ دیو۔'

38فیر حائقار نے بادشاہ دے سامنڑے گوڈے ٹیک دتے تے آکھیا' ،میرے مالک بادشاہ ہمیشہ زندہ رہن !تے جے توں مینوں مارنا چاہندا ایں ،تے تیری خواہش پوری ہووے؛ تے میں جاننا واں کہ میں مجرم نئیں آں ،لیکن بدکار بندہ اپنی بدکاری دا حساب دینا چاہندا اے ;فیر وی ،اے میرے مالک بادشاہ !میں تیرے توں تے تیری دوستی توں بینتی کردا ہاں ،تلوار باز نوں اجازت دے کہ اوہ میرا جسم میرے غلاماں نوں دے دیوے ،تاں جے اوہ مینوں دفن کر سکن ،تے تیرا غلام تیری قربانی ہووے۔'

39بادشاہ اٹھیا تے تلوار باز نوں حکم دتا کہ اوہ اوہدے نال اوہدی مرضی دے مطابق کرے۔

40تے اس نے فوراً اپنے نوکراں نو حکم دتا کہ اوہ حائقار تے تلوار باز نو لے جان تے اس دے نال ننگا چلن تاکہ اوہ اس نو مار سکن۔

41تے جدوں حائقار نوں پکا پتہ لگیا کہ اوہنوں قتل کیتا جانا اے تے اوہنے اپنی زنانی کول گھلیا تے اوہنوں آکھیا' ،باہر آ کے مینوں مل ،تے تیرے نال اک ہزار جوان کنواریاں ہون تے اوہناں نوں جامنی رنگ دے کپڑے پائے تے ریشم تاں جے اوہ میری موت توں پہلاں میرے لئی رو سکن۔

42تے تلوار باز تے اوہدے نوکراں لئی اک میز تیار کرو۔ تے شراب بھر کے ملاؤ ،تاں جے اوہ پی سکن۔'

43تے اوہنے اوہ سب کجھ کیتا جو اوہنے اوہنوں آکھیا سی۔ تے اوہ بڑی سیانی ،ہوشیار تے ہوشیار سی۔ تے اس نے ہر ممکن احسان تے تعلیم نو اکٹھا کیتا۔

44تے جدوں بادشاہ دی فوج تے تلوار باز پہنچے تے اوہناں نے میز نوں ٹھیک کیتا ہویا پایا ،تے شراب تے عیش و آرام دے کھانے ، تے اوہ کھان پین لگ پئے جدوں تک کہ اوہ نشے چ دھت نہ ہو گئے۔

45فیر حیقار نے تلوار باز نو ٹولی توں وکھ کر کے آکھیا ،اے ابو صمیک ،کی تُسی نئیں جاندے کہ جدوں بادشاہ سرحدوم ،سنحریب دے پیو ،تینوں مارن دی خواہش کیتی ،میں تینوں پھڑ کے اک خاص تھاں تے لُکا دتا جدوں تیکر بادشاہ دا غصہ گھٹ گیا تے اس نے تینوں منگیا؟

46تے جدوں میں تینوں اوہدے ساہمنے لیایا تے اوہ تیرے تے خوش ہویا تے ہن میں تیرے تے کیتی احسان نوں یاد کر۔

47تے میں جاننا واں کہ بادشاہ میرے بارے چ پچھتاوے گا تے میری پھانسی دے بارے چ بہوں غصہ کرے گا۔

48کیونکہ میں قصوروار نئیں آں ،تے جدوں توں مینوں اوہدے محل چ اوہدے سامنے پیش کریں گا ،تے توں بڑی خوش قسمتی نال ملے گا ،تے جان جاویں گا کہ میری بھین دے پتر نادان نے مینوں دھوکہ دتا اے تے میرے نال ایہہ بھیڑا کم کیتا اے ،تے بادشاہ مینوں قتل کرن تے توبہ کرے گا ;تے ہن میرے گھر دے باغ وچ اک تہہ خانہ اے ،تے کوئی وی ایس بارے نئیں جانندا۔

49میری بیوی دے علم دے نال مینوں اس وچ لُکا دیو۔ تے میرے کول جیل چ اک غلام اے جہنوں قتل کرن دا حقدار اے۔

50اوہنوں باہر لے آؤ تے اوہنوں میرے کپڑے پا دیو تے نوکراں نوں حکم دیو جدوں اوہ نشے وچ دھت ہون تے اوہنوں مار دین۔ اوہناں نوں پتہ نئیں لگے گا کہ اوہ کیہنوں مار رئے نے۔

51تے اوہدا سر اوہدے جسم توں سو ہتھ دور سُٹ دیو تے اوہدا جسم میرے غلاماں نوں دے دیو تاں جے اوہ اوہنوں دفن کرن۔ تے توں میرے کول اک وڈا خزانہ جمع کر لیا ہووے گا۔

52تے فیر تلوار باز نے ہیقار دے حکم دے مطابق کیتا تے اوہ بادشاہ دے کول گیا تے اوہنوں آکھیا' ،تیرا سر ہمیشہ زندہ رہوے'!

53فیر حائقار دی ووہٹی ہر ہفتے اوہنوں لُکن آلی تھاں تے اوہ کجھ چھڈ دیندی سی جہڑا اوہدے لئی کافی سی ،تے ایس بارے کسے نوں نئیں پتہ سی سوائے اوہدے لئی۔

54تے ایہ کہانی ہر تھاں تے دہرائی گئی تے پھیل گئی کہ کس طرح حکیم حکیم نوں قتل کیتا گیا سی تے اوہ مر گیا سی ،تے اوس شہر دے سارے لوک اوہدے لئی سوگ مناندے سن۔

55تے اوہ روندے ہوئے کہندے سن' :اے حائقار !تے تیری پڑھائی تے تیری شائستگی لئی !تیرے تے تیرے علم دے بارے چ کِنا دُکھ اے !تیرے ورگا کوئی ہور کتھے مل سکدا اے؟ تے اجیہا بندہ کتھے ہو سکدا اے جہڑا اینا ذہین ،اینا پڑھیا لکھیا ،راج کرن وچ اینا ماہر ہووے کہ اوہ تیرے نال ملدا جلدا ہووے کہ اوہ تیری تھاں بھر سکے؟'

56پر بادشاہ حیقار دے بارے چ توبہ کر رہیا سی ،تے اوہدی توبہ نے اوہنوں کوئی فائدہ نئیں دتا۔

57فیر اس نے نادان نو بلایا تے اسنوں کہیا' ، جا تے اپنے دوستاں نوں اپنے نال لے جا تے اپنے چاچے حائقر دے لئی سوگ تے رونا مناؤ تے رواج دے مطابق اس دے لئی نوحہ مناؤ ،اس دی یاد دی عزت کرو۔'

58پر جدوں نادان ،مورکھ ،جاہل ،سخت دل ،اپنے چاچے دے گھر گیا ،تے اوہ نہ رویا ،نہ دکھی ہویا تے نہ ہاکاں ماریا ،بلکہ بے دل تے بدمعاش لوکاں نوں اکٹھا کیتا تے کھان پین لگ پیا۔

59تے نادان نے حیقار دے نوکرانیاں تے غلاماں نو پھڑنا شروع کیتا ،تے انہاں نو بنھ کے اذیت دتی تے انہاں نو سخت ٹھوکیا۔

60تے اسنے اپنے چاچے دی پتنی دا آدر نہیں کیتا ،جسنے اسنوں اپنے منڈے وانگ پالیا سی ،سگوں چاہندی سی کہ اوہ اسدے نال پاپ وچ پے جاوے۔

61لیکن حیقار نو لُکن دی تھاں تے کٹ دتا گیا سی ،تے اس نے اپنے غلاماں تے اپنے گوانڈھیاں دے رون دی آواز سنی ،تے اس نے اعلیٰ ترین خدا ،رحم کرن آلے دی تعریف کیتی ،تے شکریہ ادا کیتا ،تے اوہ ہمیشہ اعلیٰ ترین خدا دی دعا کردا سی تے منت کردا سی۔

62تے تلوار باز وقتاً فوقتاً حائقار دے کول آندا سی جدوں اوہ لُکن دی تھاں دے وچکار سی :تے حائقار آندا سی تے اوہنوں منت کردا سی۔ تے اس نے اس نوں تسلی دتی تے اس دی نجات دی خواہش کیتی۔

63تے جدوں دوجے ملکاں وچ ایہہ کہانی سنائی گئی کہ حکیم حکیم نوں قتل کر دتا گیا اے ،تے سارے بادشاہ دکھی ہو گئے تے بادشاہ سنحاریب نوں حقیر سمجھیا ،تے اوہناں نے بجھارتاں حل کرن آلے حائقر تے نوحہ کیتا۔

باب4

"اسفنکس دیاں بجھارتاں۔ "اصل چ اہیکر نال کی ہویا۔ اوہدی واپسی۔

1تے جدوں مصر دے بادشاہ نے پک کر لیا کہ حیقار نوں قتل کر دتا گیا اے ،تے اوہ فوراً اٹھیا تے بادشاہ سنحاریب نوں اک خط لکھیا ، تے اس وچ اوہنوں امن تے صحت تے طاقت تے عزت دی یاد دلائی جہدی اسی خاص طور تے تہاڈے لئی چاہندے آں۔ میرا پیارا بھرا ، بادشاہ سنحاریب۔

2میں آسمان تے زمین دے وچکار اک قلعہ بنان دی خواہش رکھدا سی ،تے میں چاہنا واں کہ توں مینوں اپنے کولوں اک سیانا ،ہوشیار بندہ گھلویں جہڑا میرے لیی ایہ تعمیر کرے ،تے میرے سارے سوالاں دے جواب دیوے ،تے میرے کول ٹیکس تے تن سال لئی اشوریہ دے کسٹم ڈیوٹی۔'

3فیر اوہنے خط تے مہر لا کے سنحاریب نوں گھل دتی۔

4اس نے اس نوں لیا تے پڑھیا تے اپنے وزیراں تے اپنی بادشاہی دے شریفاں نوں دے دتا ،تے اوہ حیران تے شرمندہ ہو گئے ،تے اوہ اک وڈے غصے نال غصے وچ آیا ،تے حیران ہویا کہ اوہ کیویں کم کرے۔

5۔فیر اوہنے بڈھیاں تے پڑھے لکھیاں ،سیانیاں تے فلسفیاں ،فال داناں تے نجومیاں تے ہر اوس بندے نوں اکٹھا کیتا جیہڑا اوہدے دیس وچ سی تے اوہناں نوں خط پڑھیا تے اوہناں نوں آکھیا' ،تہاڈے وچوں کون ہووے گا مصر دے بادشاہ فرعون کول جاؤ تے اوہدے سوالاں دے جواب دیو؟'

6تے اوہناں نے اوہنوں آکھیا' ،اے ساڈے مالک بادشاہ !توں جان لو کہ تیری بادشاہت وچ کوئی وی نئیں اے جہڑا ایہناں سوالاں توں واقف اے سوائے تیرے وزیر تے منشی حیقر دے۔

7پر ساڈے کول ایس کم وچ کوئی مہارت نئیں اے ،جدوں تیکر اوہ اوہدی بھین دا پتر نادان نہ ہووے ،کیوں جے اوہنے اوہنوں اپنی ساری سیان ،علم تے علم سکھایا۔ اس نوں اپنے کول بلاؤ ،شاید اوہ اس سخت گنڈھ نوں کھولھ سکے۔'

8فیر بادشاہ نے نادان نوں بلایا تے اوہنوں آکھیا' ،ایس خط نوں ویکھو تے سمجھو کہ ایہدے وچ کی اے؟ 'تے جدوں نادن نے پڑھیا تاں کیہا' ،ہے مالک !اسمان تے دھرتی وچکار قلعہ بناؤن دے یوگ کون ہے؟'

9تے جدوں بادشاہ نے نادان دی تقریر سنی تے اوہ اک وڈے تے تکلیف دہ غم نال غمگین ہویا ،تے اپنے تخت توں اتریا تے راکھ وچ بیٹھ گیا ،تے حیقار تے رونا تے ہاکاں مارن لگ پیا۔

10کہندے ہوئے ،اے میرے دُکھ !اے حائقار جیہنوں راز تے بجھارتاں دا پتہ سی !ہائے میں تیرے لئی اے حائقار !اے اپنے دیس دے استاد تے اپنے راج دے حاکم ،میں تیرے ورگا کتھے لبھاں؟ اے حائقار میرے دیس دے استاد میں تیرے لئی کتھے جاواں؟ تیرے لئی میں افسوس آں !میں تینوں کیویں تباہ کیتا !تے میں اک مورکھ ،جاہل منڈے دیاں گلاں سنیاں ،جنہاں نوں گیان ،دھرم ،مردانگی نہیں سی۔

11آہ !تے فیر آہ اپنے لئی !کون تینوں مینوں صرف اک واری دے سکدا اے ،یا مینوں خبر دے سکدا اے کہ حیقار زندہ اے؟ تے میں اوہنوں اپنی ادھی بادشاہی دے دیواں گا۔

12ایہہ میرے لئی کتھوں اے؟ آہ ،حیقار !تاکہ میں تینوں صرف اک واری ویکھ سکاں ،تاں جے میں تینوں ویکھ کے تے تیرے تے خوش ہو سکاں۔

13آہ !اے تیرے لئی ہر ویلے لئی میرا غم !اے حیقار میں تینوں کیویں ماریا !تے میں تیرے معاملے چ اودوں تیکر نئیں رہیا جدوں تیکر میں معاملے دا خاتمہ نئیں ویکھیا۔'

14تے بادشاہ رات دن روندا رہیا۔ ہن جدوں تلوار باز نے بادشاہ دا غصہ تے حیقار لئی غم ویکھیا ،تے اوہدا دل اوہدے ول نرم ہو گیا ، تے اوہ اوہدے ساہمنے آیا تے اوہنوں آکھیا:

' 15اے میرے مالک !اپنے نوکراں نوں حکم دے کہ اوہ میرا سر وڈھ دین۔ 'اس دے بعد بادشاہ نے اس توں کہیا :افسوس تیرے اُتے ابو صمیک تیرا قصور کیہ اے؟

16تے تلوار باز نے اوہنوں آکھیا' ،اے میرے مالک !ہر غلام جہڑا اپنے مالک دی گل دے خلاف کم کردا اے اوہنوں مار دتا جاندا اے ، تے میں تیرے حکم دے خلاف کم کیتا اے۔'
17فیر بادشاہ نے اوہنوں آکھیا۔' اے ابو صمیک تیرے تے افسوس ،توں میرے حکم دے برخلاف کی کم کیتا؟'
18تے تلوار باز نے اوہنوں آکھیا' ،اے میرے مالک !توں مینوں حائقار نوں مارن دا حکم دتا سی ،تے میں جاننا ساں کہ توں اوہدے بارے توبہ کریں گا ،تے اوہدے نال ظلم ہویا سی ،تے میں اوہنوں اک خاص تھاں تے لُکا دتا ،تے میں اوہدے اک غلام نوں مار دتا ،تے اوہ ہنڑ محفوظ اے۔ کھوہ ،تے جے توں مینوں حکم دیو تے میں اوہنوں تیرے کول لے آواں گا۔'
19تے بادشاہ نے اوہنوں آکھیا۔ اے ابو سمیک تیرے تے افسوس !توں میرا مذاق اڑایا اے تے میں تیرا مالک آں۔'
20تے تلوار باز نے اوہنوں آکھیا' ،نہیں ،پر تیرے سر دی جان دی قسم ،اے میرے مالک !حیقار محفوظ تے زندہ اے۔'
21تے جدوں بادشاہ نے ایہ گل سنی تے اوہنوں ایس گل دا پک ہویا تے اوہدا سر تیر گیا تے اوہ خوشی توں بے ہوش ہو گیا تے اوہنے اوہناں نوں حکم دتا کہ اوہ حیقار نوں لیان۔
22تے اوہنے تلوار باز نوں آکھیا' ،اے بھروسے دار نوکر !جے تیری گل سچی اے ،تے میں تینوں امیر بنانا چاہنا واں ،تے تیری وقار نوں تیرے سارے دوستاں توں اُچا کرنا چاہنا واں۔'
23تے تلوار باز خوشی نال اگے ودھدا گیا جدوں تک کہ اوہ حائقار دے گھر نئیں آیا۔ تے اوہنے لُکن دی تھاں دا بوہا کھولیا ،تے تھلے گیا تے حیقار نوں بیٹھا رب دی حمد کر رہیا تے اوہدا شکر ادا کر رہیا پایا۔
24تے اوہنے اوہنوں چیخ کے آکھیا' ،اے حیقار ،میں سب توں وڈی خوشی ،خوشی تے خوشی لیاندا واں'!
25تے حائقار نے اس توں کہیا اے ابو سمیک کیہ خبر اے؟ تے اس نے فرعون دے بارے وچ شروع توں لے کے آخر تک اسنوں سب کچھ دسیا۔ پھیر اوہ اسنوں لے کے بادشاہ کول چلا گیا۔
26تے جدوں بادشاہ نے اوہدے ول ویکھیا تے اوہنے ویکھیا کہ اوہنوں بے چینی دی حالت اے تے اوہدے وال جنگلی درندے وانگوں لمے ہو گئے نیں تے اوہدے ناخن عقاب دے پنجیاں وانگوں لمے ہو گئے نیں تے اوہدا جسم مٹی نال گندا ہو گیا اے تے اوہدے چہرے دا رنگ بدل گیا تے دھندلا گیا سی تے ہن اوہ راکھ وانگوں سی۔
27تے جدوں بادشاہ نے اوہنوں ویکھیا تے اوہ اوہدے تے دکھی ہویا تے فوری طور تے اٹھیا تے اوہنوں گلے لا لیا تے اوہنوں چمیا تے اوہدے تے رو پیا تے آکھیا' :رب دی حمد ہووے !جس نے تینوں میرے کول واپس لیایا اے۔'
28فیر اوہنے اوہنوں تسلی دتی تے اوہنوں تسلی دتی۔ تے اس نے اس دا لباس لاہ دتا تے تلوار باز نوں پہنایا تے اس اُتے بہت احسان کیتا تے اسنوں بہت دولت دتی تے حیقار نوں آرام دتا۔
29فیر حائقار نے بادشاہ نوں آکھیا' ،میرا مالک بادشاہ ہمیشہ زندہ رہوے !ایہہ دنیا دے بچیاں دے کم ہون۔ میں اپنے لئی اک کھجور دا درخت پالیا اے تاکہ میں اس تے جھک سکاں ،تے اوہ اک پاسے جھک گیا ،تے مینوں تھلے سُٹ دتا۔
30پر اے میرے رب !جدوں توں میں تیرے سامنے ظاہر ہویا واں ،پرواہ تیرے تے ظلم نہ کرے !تے بادشاہ نے اس توں کہیا :مبارک خدا جس نے تیرے اُتے رحم کیتا تے جانیا کہ تیرے اُتے ظلم ہویا اے تے تینوں بچایا تے تینوں قتل توں بچایا۔
31پر گرم غسل خانے چ جاؤ ،تے اپنا سر منڈوا ،تے اپنے ناخن کٹ لو ،تے اپنے کپڑے بدلو ،تے چالھی دن تک اپنے آپ نوں خوش کرو ،تاکہ تسی اپنے آپ نوں چنگا کر سکو تے اپنی حالت تے اپنے چہرے دا رنگ بہتر بنا سکو تیرے کول واپس آ سکدا اے۔'
32-فیر بادشاہ نے اپنا مہنگا چوغہ لاہ کے حیقار نوں پا دتا ،تے حیقار نے رب دا شکر ادا کیتا تے بادشاہ نوں سجدہ کیتا ،تے خوش تے خوش ہو کے اپنے گھر چلا گیا ،تے اعلیٰ ترین رب دی حمد کردا ہویا۔
33تے اوہدے گھر دے لوک وی اوہدے نال خوش ہوئے تے اوہدے دوست تے ہر اوہ بندہ جیہنے ایہہ سُنیا کہ اوہ جیوندا اے اوہ وی خوش ہویا۔

باب5

"بجھارتاں "دا اکھر اہیکار نوں وکھایا جاندا اے ۔ عقاباں تے منڈے۔ پہلی" ہوائی جہاز "دی سواری۔ مصر لئی روانہ۔ اہیکار ،اک سیانپ دا بندہ ہون دے ناطے ،مزاح دا احساس وی رکھدا اے۔) آیت(27 ۔
1تے اوہنے بادشاہ دے حکم دے مطابق کیتا تے چالھی دن تک آرام کیتا۔
2فیر اس نے اپنے آپ نو اپنا سب توں خوش لباس پہنایا ،تے سوار ہو کے بادشاہ دے کول گیا ،اپنے غلاماں دے نال اپنے پچھے تے اپنے سامنے ،خوش تے خوشی نال۔
3پر جدوں اوہدی بھین دے پتر نادان نوں پتہ لگیا کہ کی ہو رہیا اے ،تے اوہنوں خوف تے خوف نے گھیر لیا تے اوہ حیران ہو گیا ، اوہنوں نئیں پتہ سی کہ کی کرنا اے۔
4تے جدوں حائقار نے ایہ ویکھیا تے اوہ بادشاہ دے کول گیا تے اوہنوں سلام کیتا ،تے اوہنے سلام کیتا ،تے اوہنوں اپنے کول بٹھایا تے اوہنوں آکھیا۔
'اے میرے لاڈلے حیقار !ایہناں چٹھیاں نوں ویکھو جہڑیاں مصر دے بادشاہ نے سانوں گھلیاں سن ،جدوں اوہنے سُنیا کہ تُسی قتل ہو گئے او۔
5-اوہناں نے سانوں غصہ کیتا تے ساڈے تے قابو پایا تے ساڈے ملک دے بوہت سارے لوک اوہناں ٹیکساں دے خوف توں مصر نس گئے جیہڑے مصر دے بادشاہ نے ساڈے کولوں منگن لئی گھلے سن۔
6فیر حیقار نے خط لیا تے پڑھیا تے اوہدے مندرجات نوں سمجھیا۔
7فیر اوہنے بادشاہ نوں آکھیا۔' اے میرے مالک ،غصہ نہ کرو !میں مصر جاواں گا ،تے میں فرعون نوں جواب واپس کراں گا ،تے میں ایہہ خط اوہنوں وکھاواں گا ،تے میں اوہنوں ٹیکساں دے بارے چ جواب دیاں گا ،تے میں اوہناں ساریاں نوں واپس گھلاں گا جیہڑے نس گئے نیں؛ تے میں تیرے دشمناں نو رب دی مدد نال شرمندہ کراں گا ،تے تیری بادشاہی دی خوشی لئی۔'

8تے جدوں بادشاہ نے حیقار توں ایہ تقریر سنی تے اوہ بڑی خوشی نال خوش ہویا ،تے اوہدا دل ودھ گیا تے اوہنے اوہدے تے احسان کیتا۔
9تے حائقار نے بادشاہ توں کہیا' :مینوں چالیس دن دی تاخیر دے کہ میں اس سوال اُتے غور کر سکاں تے اس دا انتظام کر سکاں۔ 'تے بادشاہ نے اس دی اجازت دتی۔
10تے حائقر اپنے گھر چلا گیا ،تے اس نے شکاریاں نو حکم دتا کہ اوہ اس دے لیی دو جوان عقاب پھڑن ،تے انہاں نے انہاں نو پھڑ لیا تے اس دے کول لے آئے :تے اس نے رسیاں بننے آلیاں نو حکم دتا کہ اوہ اس دے لی دو کپاہ دے تار بنن ،ہر اک دو ہزار ہتھ لمبا ، تے اس نے ترکھاناں نو لیان لئی آکھیا تے انہاں نو دو وڈے ڈبے بنان دا حکم دتا ،تے انہاں نے ایہ کم کیتا۔
11۔فیر اوہنے دو نکے نکے منڈیاں نوں لے کے ہر دن بھیڈاں دی قربانی دین تے عقاباں تے منڈیاں نوں چارن تے منڈیاں نوں عقاباں دی پٹھ تے سوار کرن وچ گزاریا تے اوہناں نوں اک مضبوط گنڈھ نال بنھ دتا تے رسی نوں پیراں نال بنھ دتا۔ عقاباں دا ،تے انہاں نو ہر روز ہولی ہولی اپر ول اڈّن دیو ،دس ہتھ دے فاصلے تک ،جدوں تک کہ اوہ عادی نہ ہو جان تے اس دے لی تعلیم یافتہ ;تے اوہ رسی دی پوری لمبائی چ اُٹھے جدوں تیکر کہ اوہ اسمان تیکر نئیں اپڑ گئے ;منڈے اوہناں دی پٹھ تے سن۔ فیر اوہنے اوہناں نوں اپنے ول کھچ لیا۔
12تے جدوں حائقار نے ویکھیا کہ اوہدی خواہش پوری ہو گئی اے تے اوہنے منڈیاں نوں حکم دتا کہ جدوں اوہ اسمان ول چُکے جان گے تے اوہ چیخ کے آکھن گے:
' .13سانوں مٹّی تے پتھر لے آؤ تاں جے اسی بادشاہ فرعون لئی اک قلعہ بنا سکئیے ،کیونکہ اسی بیکار آں۔'
14تے حیقار نے کدی وی اوہناں دی تربیت تے اوہناں دی مشق نئیں کیتی جدوں تک کہ اوہ انتہائی ممکنہ نقطہ) مہارت (تک نئیں پہنچ گئے۔
15فیر اوہ اوہناں نوں چھڈ کے بادشاہ کول گیا تے اوہنوں آکھیا' ،اے میرے مالک !کم تیری خواہش دے مطابق پورا ہو گیا اے۔ میرے نال اٹھ کے میں تینوں حیرت وکھا سکاں۔'
16۔ایس لئی بادشاہ چھلانگ مار کے حائقار دے نال بیٹھ گیا تے اک چوڑی تھاں تے گیا تے عقاباں تے منڈیاں نوں لیان لئی گھلیا ،تے حائقار نے اوہناں نوں بنھ دتا تے اوہناں نوں رسیاں دی پوری لمبائی ہوا چ چھڈ دتا ،تے اوہ چیخن لگے کہ اوہنے اوہناں نوں پڑھایا سی۔ فیر اوہنے اوہناں نوں اپنے ول کھچیا تے اوہناں دیاں تھاواں تے بٹھا دتا۔
17تے بادشاہ تے اوہ جیہڑے اوہدے نال سن ،بڑی حیرانی نال حیران ہو گئے :تے بادشاہ نے حیقار نوں اوہدیاں اکھاں دے وچکار چمیا تے اوہنوں آکھیا' ،اے میرے محبوب ،امن نال جاؤ !اے شان میری بادشاہت دا !مصر جان تے فرعون دے سوالاں دے جواب دین تے اعلیٰ ترین خدا دی طاقت نال اوہدے تے قابو پان۔'
18۔فیر اس نے اس نوں الوداع آکھیا ،تے اپنے فوجیاں تے اپنی فوج ،جواناں تے عقاباں نوں لے کے مصر دے رہائش گاہواں ول ٹر پیا۔ تے جدوں اوہ اوتھے پہنچیا ،تے اوہ بادشاہ دے دیس ول مڑیا۔
19تے جدوں مصر دے لوکاں نوں پتہ لگیا کہ سنحاریب نے فرعون نال گل بات کرن تے اوہدے سوالاں دے جواب دین لئی اپنی خفیہ کونسل دے اک بندے نوں گھلیا اے ،تے اوہناں نے بادشاہ فرعون نوں خبر دتی ،تے اوہنے اپنے خفیہ کونسلاں دی اک ٹولی نوں فرعون دے ساہمنے لیان لئی گھلیا۔
20تے اوہ آیا تے فرعون دے سامنڑے آیا تے اوہدے اگے سجدہ کیتا جیویں بادشاہاں دے نال کرنا مناسب اے۔
21تے اوہنے اوہنوں آکھیا :اے میرے مالک بادشاہ !بادشاہ سنحاریب تینوں امن تے طاقت تے عزت دی کثرت نال سلام کردا اے۔
22۔تے اوہنے مینوں گھلیا اے ،جیہڑا اوہدے غلاماں چوں اک آں ،تاں جے میں تیرے سوالاں دے جواب دے سکاں تے تیری ساری خواہش پوری کر سکاں ،کیوں جے توں میرے مالک بادشاہ کولوں اک بندہ لبھن لئی گھلیا اے جیہڑا تیرے لئی قلعہ بنائے گا آسمان تے زمین۔
23۔تے میں اعلیٰ ترین خُدا دی مدد نال تے تیری عظیم فضل نال تے اپنے مالک بادشاہ دی طاقت نال تیرے لئی اینوں تعمیر کراں گا جیویں توں چاہیں۔
24پر اے میرے مالک بادشاہ !تِن سالاں توں مصر دے ٹیکساں دے بارے چ تُسی کی آکھیا اے - ہن اک بادشاہی دا استحکام سخت انصاف اے ،تے جے توں جِت گیا تے میرا ہتھ تیرا جواب دین چ کوئی مہارت نئیں رکھدا ،تے میرا مالک بادشاہ تینوں ٹیکس جہناں دا تسی ذکر کیتا اے۔
25تے جے میں تیرے سوالاں دا جواب دے دتا اے ،تے تیرے تے ایہہ باقی رہوے گا کہ توں جو کجھ وی دسیا اے اوہ میرے مالک بادشاہ نوں گھل دیو۔'
26تے جدوں فرعون نے ایہ تقریر سنی تے اوہ حیران ہویا تے اپنی زبان دی آزادی تے اپنی بولی دی خوشگواری توں حیران ہو گیا۔
27تے بادشاہ فرعون نے اوہنوں آکھیا ،اے بندہ !تیرا ناں کی اے؟ 'تے اوہنے آکھیا' ،تیرا نوکر ابیقام اے ،تے میں بادشاہ سنحریب دیاں چیونٹیاں چوں اک نکی چیونٹی آں۔'
28تے فرعون نے اوہنوں آکھیا' ،کی تیرے مالک کول تیرے توں وڈا کوئی عزت آلا نئیں سی ،جس نے مینوں جواب دین تے میرے نال گل کرن لئی اک نکی چیونٹی گھلی؟'
29تے حائقار نے اس نوں آکھیا' ،اے میرے مالک بادشاہ !میں اعلیٰ ترین خدا توں چاہنا واں کہ میں جو کجھ تیرے ذہن وچ اے اوہنوں پورا کر سکاں ،کیونکہ خدا کمزوراں دے نال اے تاں جے اوہ مضبوطاں نوں الجھا سکے۔'
30۔فیر فرعون نے حکم دتا کہ اوہ ابیقام لئی اک رہائش گاہ تیار کرن تے اوہنوں خوراک ،کھان پین تے ہر اوہ چیز فراہم کرن جیہڑی اوہنوں لوڑ سی۔
31تے جدوں ایہہ کم ہو گیا تے تن دن بعد فرعون نے اپنے آپ نوں جامنی تے لال کپڑے پا لئے تے اپنے تخت تے بیٹھ گیا ،تے اوہدے سارے وزیر تے اوہدی بادشاہی دے امیر اپنے ہتھاں نوں کراس کر کے کھلوتے سن ،اوہناں دے پیر اک دوجے دے نیڑے سن ،تے اوہناں دے سر جھکے ہوئے سن۔

32تے فرعون نے ابیقام نوں لین لئی گھلیا ،تے جدوں اوہ اوہدے سامنے پیش ہویا ،تے اوہنے اوہدے سامنے سجدہ کیتا تے اوہدے ساہمنے زمین نوں چُمیا۔
33تے بادشاہ فرعون نے اوہنوں آکھیا ،اے ابیقام ،میں کس ورگا آں؟ تے میری بادشاہی دے شریف ،اوہ کس دے ورگے نیں؟'
34تے حیقار نے اس نوں آکھیا' ،اے میرے مالک رشتہ دار میں توں بیل بت دی طرح ایں ،تے تیری بادشاہت دے شریف اس دے نوکراں دی طرح ہن۔'
35اوہنے اوہنوں آکھیا' ،جا تے کل نوں ایتھے آ جا۔ 'اس لیی حائقر فرعون دے حکم دے مطابق چلا گیا۔
36تے اگلے دن ہیقار فرعون دے سامنے گیا تے سجدہ کیتا تے بادشاہ دے سامنے کھڑا ہو گیا۔ تے فرعون نے لال رنگ دا لباس پایا ہویا سی تے امراء نے سفید لباس پایا ہویا سی۔
37تے فرعون نے اوہنوں آکھیا اے ابیقام ،میں کس دی طرح آں؟ تے میری بادشاہی دے شریف ،اوہ کس دے ورگے نیں؟'
38تے ابیقام نے اوہنوں آکھیا' ،اے میرے مالک !توں سورج دی طرح ایں ،تے تیرے نوکر اوہدیاں کرناں دی طرح ہن۔ 'تے فرعون نے اوہنوں آکھیا' ،اپنے گھر جا تے کل ایتھے آ۔'
39فیر فرعون نے اپنے دربار نو خالص سفید لباس پہنن دا حکم دتا ،تے فرعون نے انہاں دی طرح لباس پہنیا تے اپنے تخت تے بیٹھ گیا ،تے اس نے انہاں نو حکم دتا کہ اوہ حیقار لیان۔ تے اوہ اندر وڑ کے اوہدے ساہمنے بیٹھ گیا۔
40تے فرعون نے اوہنوں آکھیا ،اے ابیقام ،میں کس ورگا آں؟ تے میرے شریف ،اوہ کس دے ورگے نیں؟'
41تے ابیقام نے اوہنوں آکھیا' ،اے میرے مالک !توں چن دی طرح ایں ،تے تیرے شریف سیارے تے تاریاں دی طرح ہن۔ 'تے فرعون نے اوہنوں آکھیا ،جا ،تے کل ایتھے آ جا۔
42فیر فرعون نے اپنے نوکراں نو مختلف رنگاں دے لباس پہنن دا حکم دتا ،تے فرعون نے لال مخمل دا لباس پہنیا ،تے اپنے تخت تے بیٹھ گیا ،تے انہاں نو ابیکام نو لیان دا حکم دتا۔ تے اوہ اندر گیا تے اوہدے سامنے سجدہ کیتا۔
43تے اوہنے آکھیا ،اے ابیقام ،میں کس ورگا آں؟ تے میریاں فوجاں ،اوہ کس نال ملدیاں نیں؟ 'تے اوہنے آکھیا' ،اے میرے مالک !توں اپریل دے مہینے وانگوں ایں ،تے تیریاں فوجاں اوہدے پھلاں وانگوں نیں۔'
44تے جدوں بادشاہ نے ایہ سُنیا تے اوہ بڑی خوشی نال خوش ہویا تے آکھیا' ،اے ابیقام !پہلی وار توں مینوں بیل دے بت نال موازنہ کیتا سی ،تے میرے شریفاں نوں اوہدے نوکراں نال موازنہ کیتا۔
45تے دوجی وار توں مینوں سورج نال موازنہ کیتا تے میرے شریفاں نوں سورج دیاں کرناں نال کیتا۔
46تے تیجی واری توں مینوں چن نال موازنہ کیتا تے میرے شریفاں نوں سیارے تے تاریاں نال موازنہ کیتا۔
47تے چوتھی واری توں مینوں اپریل دے مہینے نال موازنہ کیتا تے میرے شریفاں نوں اوہدے پھلاں نال کیتا۔ پر ہن اے ابیقام !مینوں دسو ،اپنے مالک ،بادشاہ سنحریب ،اوہ کس ورگا اے؟ تے اوہدے شریف ،اوہ کس دے ورگے نیں؟'
48تے حائقار نے اُچی آواز چ چیخیا تے آکھیا' :میرے توں دور ہووے کہ میں اپنے مالک بادشاہ تے تہاڈے تخت تے بیٹھے ہوئے دا ذکر کراں۔ پر اپنے پیراں تے کھڑا ہو جاؤ تاں جے میں تینوں دس سکاں کہ میرا مالک بادشاہ کس ورگا اے تے اوہدے امرا کس ورگا اے۔'
49تے فرعون اپنی زبان دی آزادی تے جواب دین چ اوہدی دلیری توں حیران سی۔ فیر فرعون اپنے تخت توں اٹھیا ،تے حیقار دے سامنڑے کھڑا ہویا ،تے اوہنوں آکھیا' ،ہن مینوں دس ،تاں جے میں سمجھ سکاں کہ تیرا مالک بادشاہ تے اوہدے امرا کس نال ملدے نیں؟'
50تے حائقر نے اس توں کہیا :میرا مالک آسمان دا خدا اے تے اس دے شریف بجلی تے گرج نیں تے جدوں اوہ چاہے ہواواں چلدیاں نیں تے بارش ہُندی اے۔
51تے اوہ گرج نوں حکم دیندا اے ،تے اوہ چمکدا اے تے مینہہ پیندا اے ،تے اوہ سورج نوں پھڑدا اے ،تے اوہ اپنی روشنی نئیں دیندا ، تے چن تے تارے ،تے اوہ چکر نئیں لاندے۔
52تے اوہ طوفان نوں حکم دیندا اے ،تے اوہ اڈدا اے تے بارش ہوندی اے تے اوہ اپریل نوں پامال کردی اے تے اوہدے پھلاں تے اوہدے گھراں نوں تباہ کردی اے۔'
53تے جدوں فرعون نے ایہ تقریر سنی تے اوہ بہوں حیران ہویا تے غصے چ آ گیا تے اوہنوں آکھیا :اے بندہ !مینوں سچ دس ،تے مینوں دسو کہ توں اصل چ کون ایں؟'
54تے اوہنے اوہنوں سچ دسیا۔' میں حیقار کاتب ہاں ،بادشاہ سنحاریب دے پرائیوی کونسلراں چوں سب توں وڈا ،تے میں اوہدا وزیر تے اوہدی بادشاہی دا گورنر ،تے اوہدا چانسلر آں۔'
55تے اوہنے اوہنوں آکھیا' ،توں ایس گل چ سچ آکھیا اے۔ لیکن اسی حیقار دے بارے چ سُنیا اے کہ بادشاہ سنحریب نے اوہنوں قتل کیتا اے ،فیر وی توں زندہ تے صحت مند لگدا اے۔'
56تے حیقار نے اس نوں آکھیا' ،ہاں ،انج ای سی ،لیکن خدا دی حمد اے ،جہڑا جانندا اے کہ کی لُکیا ہویا اے ،کیونکہ میرے مالک بادشاہ نے مینوں قتل کرن دا حکم دتا ،تے اس نے فضول لوکاں دی گل تے یقین کیتا ،لیکن رب نے بچایا میں ،تے اوہ خوش اے جہڑا اوہدے تے بھروسہ کردا اے۔'
57تے فرعون نے حائقار نوں آکھیا' ،جا ،تے کل توں ایتھے آ ،تے مینوں اک اجہا لفظ دس جہڑا میں اپنے شریفاں توں تے نہ ای اپنے بادشاہت تے اپنے ملک دے لوکاں توں کدی نئیں سُنیا۔'

باب6

چال کامیاب ہو جاندی اے۔ ابیکر فرعون دے ہر سوال دا جواب دیندا اے۔ عقاباں تے بیٹھے منڈے دن دا عروج ہن۔ عقل ،جو قدیم صحیفیاں وچ بہت گھٹ پایا جاندا اے ،آیتاں 45-34 وچ ظاہر کیتا گیا اے۔
1تے حائقار اپنے گھر گیا تے اک خط لکھیا تے اس وچ لکھیا سی:

2اسور دے بادشاہ سنحاریب توں۔ تے نینوا نوں مصر دے بادشاہ فرعون نوں دتا۔

' 3سلام ہووے ،اے میرے بھرا !تے جو کجھ اسی تہانوں ایس توں دسنے آں اوہ ایہ اے کہ اک بھرا نوں اپنے بھرا دی لوڑ اے ،تے اک دوجے دے بادشاہ ،تے میری تہاڈے کولوں امید اے کہ تسی مینوں نو سو ٹیلنٹ سونا قرض دیو گے ،کیونکہ مینوں ایہدی لوڑ اے کجھ سپاہیاں ،تاں جے ،میں ایہنوں اوہناں تے خرچ کر سکاں۔ تے تھوڑی دیر بعد میں تینوں گھل دیواں گا۔'

4فیر اوہنے خط نوں تہہ کیتا تے اگلے دن فرعون نوں پیش کیتا۔

5تے جدوں اوہنے ایہہ ویکھیا تے حیران ہو کے اوہنوں آکھیا' ،میں کدی وی کسے کولوں ایس زبان دی کوئی گل نئیں سنی۔'

6فیر حائقار نے اس نوں آکھیا' ،واقعی ایہہ اک اجہا قرضہ اے جہڑا توں میرے مالک بادشاہ دا واجب الادا اے۔'

7تے فرعون نے ایہ گل قبول کر لئی تے کہیا' ،اے حائقار ،ایہ تیرے ورگے نیں جہڑے بادشاہاں دی خدمت چ ایماندار نیں۔

8رب دی حمد ہووے جیہنے تینوں حکمت وچ کامل بنایا اے تے تینوں فلسفے تے علم نال سجایا اے۔

9تے ہن اے حائقار ،اوہ باقی اے جو اسی تیرے توں چاہندے آں ،کہ توں اسمان تے زمین دے وچکار اک قلعے دی طرح بناؤ۔'

10فیر حیقار نے آکھیا' ،سننا اطاعت کرنا اے۔ میں تیری مرضی تے پسند دے مطابق تینوں اک قلعہ بناواں گا؛ پر ،اے میرے مالک میں سانوں چونا تے پتھر تے مٹی تے کم کرن آلے تیار کردا ہاں ،تے میرے کول ہنر مند معمار نیں جہڑے تہاڈے لیی تعمیر کرن گے جیویں تسی چاہندے او۔'

11تے بادشاہ نے اوہدے لئی اوہ سب کجھ تیار کیتا ،تے اوہ اک چوڑی تھاں تے چلے گئے ;تے حائقار تے اس دے لڑکے اس دے پاس آئے ،تے اس نے عقاباں تے جواناں نو ں اپنے نال لے لیا؛ تے بادشاہ تے اوہدے سارے امرا گئے تے سارا شہر اکٹھا ہو گیا ،تاکہ اوہ ویکھ سکن کہ حیقار کی کرے گا۔

12فیر حائقار نے عقاباں نو صندوقاں چوں باہر کڈ دتا ،تے نوجواناں نو اوہناں دی پٹھ تے بنھ دتا ،تے عقاباں دے پیراں چ رسیاں بنھ دتیاں ،تے انہاں نو ہوا چ جان دتا۔ تے اوہ اُپر ول اُڈ گئے ،جدوں تیکر کہ اوہ زمین تے آسمان دے وچکار نئیں رہ گئے۔

13تے مُنڈے چیخن لگ پئے' ،اِٹاں لے آؤ ،مٹی لے آؤ ،تاں جے اسی بادشاہ دا قلعہ تعمیر کرئیے ،کیونکہ اسی ویہلے کھلوتے آں'!

14تے لوک حیران تے حیران ہو گئے تے اوہ حیران ہو گئے۔ تے بادشاہ تے اوہدے امرا حیران ہو گئے۔

15تے حائقار تے اس دے نوکراں نے مزدوراں نوں مارنا شروع کیتا تے انہاں نے بادشاہ دی فوجاں نوں چیخ کر کے انہاں توں کہیا کہ ماہر مزدوراں دے پاس جو چاہندے نیں اوہ لے آؤ تے انہاں نوں انہاں دے کم توں روک نہ لگاؤ۔

16تے بادشاہ نے اوہنوں آکھیا' ،توں پاگل ہو گیا ایں ;اس دوری تکّ کون کجھ لے کے آ سکدا ہے؟'

17تے حائقر نے اس نوں آکھیا' ،اے میرے مالک !اسیں ہوا وچّ قلعہ کویں بناواں گے؟ تے جے میرا مالک بادشاہ اتھے ہندا تاں اوہ اکو دن وچّ کئی قلعے بنوا لیندا۔'

18تے فرعون نے اس نوں آکھیا' ،اے حائقار ،اپنے گھر جا کے آرام کر ،کیونکہ اسیں قلعہ بنانا چھڈ دتا اے ،تے کل میرے کول آؤ۔'

19فیر حائقر اپنے گھر چلا گیا تے اگلے دن اوہ فرعون دے سامنڑے پیش ہویا۔ تے فرعون نے کہیا اے حائقار تیرے مالک دے گھوڑے دی کی خبر اے؟ کیونکہ جدوں اوہ اشور تے نینوا دے ملک وچ گوانڈھ کردا اے ،تے ساڈیاں گھوڑیاں اوہدی آواز سندیاں نیں ، تے اوہ اپنے بچے سٹدیاں نیں۔'

20تے جدوں حائقار نے ایہ تقریر سنی تے اوہ گیا تے اک بلی لے کے اوہنوں بنھ دتا تے اوہنوں زوردار کوڑے مارن لگ پیا جدوں تیکر کہ مصریاں نے نئیں سُنیا ،تے اوہ گئے تے بادشاہ نوں ایس بارے دسیا۔

21تے فرعون نے حیقار نوں لین لئی گھلیا تے اوہنوں آکھیا' ،اے حیقار ،توں اوس گونگے درندے نوں انج کوڑے کیوں ماردا ایں؟'

22تے حائقار نے اس نوں آکھیا ،میرے مالک بادشاہ !بے شک اس نے میرے نال اک بدصورت کم کیتا اے ،تے اس کوڑے تے کوڑے مارن دی مستحق اے ،کیونکہ میرے مالک بادشاہ سنحاریب نے مینوں اک چنگا لن دتا سی ،تے اس دی آواز اک مضبوط سچی سی تے اوہ دن تے رات دے گھڑیاں جانندا سی۔

23تے بلی اج ای رات اٹھی تے اپنا سر وڈھ کے چلی گئی ،تے ایس کم دی وجہ توں میں اوہنوں ایس طراں ماریا اے۔'

24تے فرعون نے اوہنوں آکھیا' ،اے حائقار ،میں ایہ سب توں ویکھدا واں کہ توں بڈھا ہو رہیا ایں تے اپنی عادت چ ایں ،کیونکہ مصر تے نینوا دے وچکار اڑسٹھ پاراسنگ نیں ،تے اوہ اج ای رات کیویں گئی تے کیویں کٹ گئی اپنے لن دا سر لے کے واپس آ جاؤ؟'

25تے حائقار نے اس نوں آکھیا' ،اے میرے مالک !جے مصر تے نینوا دے وچکار اینا فاصلہ سی تے تیریاں گھوڑیاں کیویں سن سکدیاں سن جدوں میرے مالک بادشاہ دا گھوڑا کھنگھورا ماردا اے تے اپنے بچے سٹدا اے؟ اتے گھوڑے دی آواز مصر تکّ کویں پہنچ سکدی سی؟'

26تے جدوں فرعون نے ایہ گل سنی تے اوہنوں پتہ لگیا کہ حائقار نے اوہدے سوالاں دے جواب دتے نیں ۔

27تے فرعون نے آکھیا' ،اے حائقار ،میں چاہنا واں کہ توں مینوں سمندر دی ریت دیاں رسیاں بنا۔'

28تے حائقار نے اس توں کہیا" ، اے میرے مالک بادشاہ !انہاں نوں حکم دیو کہ اوہ میرے لئی خزانے توں اک رسی لے آئے تاکہ میں اس ورگا اک رسی بنا سکاں۔"

29فیر حائقر گھر دے پچھلے پاسے گیا ،تے سمندر دے کھردرے کنڈھے تے سوراخ کیتے ،تے اپنے ہتھ وچ اک مٹھی ریت ،سمندری ریت ،لے لئی ،تے جدوں سورج چڑھیا ،تے سوراخاں وچ گھس گیا ،تے اوہنے پھیلا دتا۔ سورج چ ریت جدوں تیکر کہ اوہ رسیاں دی طرح بنی ہوئی نئیں ہو گئی۔

30تے حیقار نے آکھیا' ،اپنے نوکراں نوں ایہ رسیاں لین دا حکم دے ،تے جدوں وی توں چاہیں گا ،میں تینوں ایہناں ورگیاں کجھ پرواں گا۔'

31تے فرعون نے آکھیا' ،اے حائقار ،ساڈے کول ایتھے اک چکی دا پتھر اے تے اوہ ٹُٹ گیا اے تے میں چاہنا واں کہ توں اوہنوں سلائی کر۔'

32فیر حائقار نے اس ول ویکھیا ،تے اوہنوں اک ہور پتھر ملیا۔

33تے اوہنے فرعون نوں آکھیا اے میرے مالک !میں اک غیر ملکی آں :تے میرے کول سلائی دا کوئی آلہ نئیں اے۔

34پر میں چاہنا واں کہ توں اپنے وفادار جوتے بنان آلیاں نوں حکم دے کہ اوہ ایس پتھر توں کھنبھ کٹن تاں جے میں اوہ چکی دا پتھر سلائی کر سکاں۔'
35فیر فرعون تے اوہدے سارے امرا ہس پئے۔ تے اس نے کہیا' ،تحمد ہووے ،رب العزت ،جس نے تینوں ایہ عقل تے علم دتا اے۔'
36تے جدوں فرعون نے ویکھیا کہ حیقار نے اوہدے تے غلبہ حاصل کر لیا اے تے اوہنوں اپنے جوابات واپس دتے نیں تے اوہ فوراً پرجوش ہو گیا تے اوہناں نوں حکم دتا کہ اوہ اوہدے لئی تن سال دا ٹیکس وصول کرن تے اوہناں نوں حیقار لے آون۔
37تے اس نے اپنے لباس لاہ دتے تے حیقار تے اس دے سپاہیاں تے اس دے نوکراں نوں پہنایا تے اس دے سفر دا خرچہ اسنوں دے دتا۔
38تے اوہنے اوہنوں آکھیا' ،اے اپنے مالک دی طاقت تے اپنے ڈاکٹراں دا فخر ،امن نال جاؤ !کیہ تیرے ورگا کوئی سلطان اے؟ اپنے مالک بادشاہ سنحاریب نوں میرا سلام دیو تے اوہنوں آکھو کہ اسیں اوہنوں کیویں تحفے گھلے نیں ،کیونکہ بادشاہ تھوڑے جیہے تے مطمئن ہوندے نیں۔'
39۔فیر حائقار اٹھیا ،تے بادشاہ فرعون دے ہتھاں نو چمیا تے اس دے سامنڑے زمین نو چمیا ،تے اس دے خزانے وچ طاقت تے تسلسل تے کثرت دی خواہش کیتی ،تے اس نوں آکھیا' ،اے میرے مالک !میں تیرے توں چاہنا واں کہ ساڈے ہم وطناں چوں کوئی وی مصر چ نہ رہوے۔'
40تے فرعون اٹھیا تے مصر دیاں گلیاں وچ اعلان کرن لئی مبشر گھلیا کہ اشوریہ یا نینوا دے لوکاں وچوں کوئی وی مصر دی سرزمین وچ نہ رہوے ،بلکہ اوہ حیقار دے نال چلے جان۔
41۔فیر حائقار نے فرعون دے بادشاہ توں الوداع لیا تے اشور تے نینوا دی سرزمین نوں لبھن لئی سفر کیتا؛ تے اوہدے کول کجھ خزانے تے بہت ساری دولت سی۔
42تے جدوں بادشاہ سنحریب نوں ایہہ خبر پئی کہ حائقار آ رہیا اے ،تے اوہ اوہنوں ملن لئی نکلیا تے بڑی خوشی نال اوہدے تے بہت خوش ہویا تے اوہنوں گلے لایا تے اوہنوں چُمیا تے اوہنوں آکھیا' ،گھر چ خوش آمدید :اے رشتہ دار !میرے بھرا حیقار ،میری بادشاہی دی طاقت ،تے میرے دائرے دا فخر۔
-
44فیر حیقار نے اوہنوں آکھیا' ،اے میرے مالک بادشاہ ،ہمیشہ لئی جیو !احسان وکھاؤ اے میرے مالک بادشاہ !میری تھاں تے ابو صمیک نوں ،کیونکہ میری جان رب دے ہتھاں چ سی تے اوہدے ہتھاں چ سی۔'
45فیر بادشاہ سنحاریب نے آکھیا' ،اے میرے محبوب حیقار ،تیری عزت ہووے !میں اپنے سارے پرائیوی کونسلراں تے اپنے پسندیدہ لوکاں توں ابو صمیک دے تلوار باز دے عہدے نو اُچا بناواں گا۔'
46فیر بادشاہ نے اوہنوں پچھنا شروع کیتا کہ فرعون دے پہلے آمد توں لے کے اوہدی موجودگی توں دور آن تک اوہدا کیہ حال سی ، تے اوہنے اوہدے سارے سوالاں دے جواب کیویں دتے سن ،تے اوہنے اوہدے کولوں ٹیکس تے تبدیلیاں کیویں وصول کیتیاں سن۔ لباس تے تحفیاں دا۔
47تے بادشاہ سنحاریب بڑی خوشی نال خوش ہویا تے حائقار نوں آکھیا' ،توں ایس خراج چوں جو چاہیں لے لے ،کیونکہ ایہہ سب کجھ تیرے ہتھ دے اندر اے۔'
48تے حیقار مید' :بادشاہ ہمیشہ زندہ رہوے !میں اپنے مالک بادشاہ دی حفاظت تے اوہدی عظمت دے تسلسل دے علاوہ کجھ نئیں چاہندا۔
49اے میرے مالک !میں دولت تے ایہدے نال کی کر سکدا واں؟ لیکن جے توں میرے تے احسان کرنا چاہیں گا ،تے مینوں میری بھین دے پتر نادان دے دے ،تاکہ میں اوہنوں میرے نال جو کجھ کیتا اے اوہدا بدلہ دے سکاں ،تے مینوں اوہدا خون عطا کر سکاں تے مینوں ایس توں بے قصور سمجھاں۔'
50تے بادشاہ سنحریب نے آکھیا" ،اوہنوں لے جا ،میں اوہنوں تینوں دے دتا اے۔ "تے حیقار نے اپنی بھین دے پتر نادان نوں پھڑ لیا تے اوہدے ہتھاں نوں لوہے دیاں زنجیراں نال بنھ دتا تے اوہنوں اپنے گھر لے گیا تے اوہدے پیراں تے اک بھاری زنجیر پا دتی تے اوہنوں تنگ گنڈھ نال بنھ دتا تے اوہنوں انج بنھن دے بعد اوہنوں سُٹ دتا۔ اک ہنیرے کمرے وچ ،ریٹائرنگ دی تھاں دے نال ،تے نبو-ہال نوں اوہدے اُتے سنتری مقرر کیتا تاکہ اوہنوں ہر اک روٹی تے تھوڑا جیہا پانی دتا جا سکے۔ دن۔

باب7

اہکار دیاں تمثیلاں جس وچ اوہ اپنے بھتیجے دی تعلیم مکمل کردا اے۔ حیران کن تشبیہات۔ اہیکار نے منڈے نو سرمی ناں نال پکاریا۔ ایتھے اہکار دی کہانی ختم ہوندی اے۔
1تے جدوں وی حائقر اندر جاندا یا باہر جاندا اوہ اپنی بھین دے پتر ندان نوں ڈانٹدا سی تے اوہنوں دانشمندی نال کہندا سی:
' 2اوئے نادن میرے منڈے !میں تیرے نال سب کجھ چنگا تے مہربان کیتا اے تے توں مینوں بدصورت تے بھیڑی تے قتل نال بدلہ دتا اے۔
' 3اے پتر !اکھاناں وچ آکھیا گیا اے :جہڑا کن نال نئیں سندا ،اوہ اوہنوں اپنی گردن دے کھنڈ نال سنن تے مجبور کرن گے۔'
4تے نادان نے آکھیا' ،توں میرے نال کیوں ناراض ایں؟'
5تے حیقار نے اس نوں آکھیا' ،کیونکہ میں تینوں پالیا ،تینوں سکھایا ،تینوں عزت تے عزت دتی تے تینوں عظیم بنایا ،تے تینوں بہترین نسل دے نال پالیا ،تے تینوں اپنی تھاں تے بٹھایا تاں جے توں میرا وارث ہو جاویں دنیا وچ ،تے توں میرے نال قتل کیتا تے میری بربادی دا بدلہ دتا۔
6پر رب جانندا سی کہ میرے نال ظلم کیتا گیا اے ،تے اوہنے مینوں اوس سامان توں بچایا جیہڑا توں میرے لئی رکھیا سی ،کیوں جے رب ٹٹے ہوئے دلاں نوں شفا دیندا اے تے حسد تے مغرور لوکاں نوں روکدا اے۔

7اے میرے منڈے !توں میرے لئی بچھو دی طرح رہیا ایں جہڑا جدوں پیتل تے ماردا اے تے اوہنوں چھید دیندا اے۔
8اے میرے منڈے !توں غزال دی طرح ایں جہڑا میڈر دیاں جڑاں کھا رہیا سی ،تے ایہہ اج مینوں جوڑدا اے تے کل اوہ ٹین ہو جان گے اوہ میریاں جڑاں وچ لُک جاندے نیں"۔
9اے میرے منڈے !توں اوتھے گیا سی جس نے سردیاں دے ٹھنڈے ویلے چ اپنے ساتھی نوں ننگا ویکھیا سی ;تے اوہنے ٹھنڈا پانی لیا تے اوہدے تے پا دتا۔
10اے میرے منڈے !توں میرے لئی اک اجہے بندے وانگوں رہیا جہنے پتھر لیا تے اپنے رب نوں سنگسار کرن لئی اسمان ول سُٹ دتا۔ تے پتھر نئیں ماریا ،تے کافی اُچا نئیں اپڑیا ،بلکہ ایہ جرم تے گناہ دا سبب بن گیا۔
11اے میرے منڈے !جے توں میرا عزت کردا تے میری عزت کردا تے میریاں گلاں نوں سندا تے توں میرا وارث ہوندا تے میرے راج تے راج کردا۔
12اے میرے پتر !توں جان لو کہ جے کتے یا سور دی پونچھ دس ہتھ لمبی ہوندی تے اوہ گھوڑے دی قیمت دے نیڑے نئیں ہوندی بھاویں اوہ ریشم دی طرح ہوندی۔
13اے میرے منڈے !میں سوچیا سی کہ میری موت تے توں میرا وارث ہوندا؛ تے توں اپنی حسد تے اپنی گستاخی دی وجہ توں مینوں مارن دی خواہش کیتی۔ پر رب نے مینوں تیری چالاکی توں بچا لیا۔
14اے میرے پتر !توں میرے لئی اک جال دی طرح رہیا ایں جہڑا گوبر دے ڈھیر تے لایا گیا سی ،تے اوتھے اک چڑی آئی تے اوہنے جال لایا ہویا پایا۔ تے چڑی نے پھندے نوں آکھیا" ،توں ایتھے کی کردا ایں؟ "جال نے آکھیا" ،میں ایتھے رب توں دعا کر رہیا واں۔"
15تے لارک نے اوہنوں وی پچھیا" ،اوہ لکڑی دا ٹکڑا کی اے جہڑا توں پھڑیا ہویا اے؟ "جال نے آکھیا" ،اوہ اک جوان بلوط دا درخت اے جہدے تے میں نماز دے ویلے جھکدا ہاں۔"
16لارک نے آکھیا" :تے تیرے منہ چ کی اے؟ "جال نے آکھیا" :ایہ روٹی تے خوراک اے جہڑی میں اوہناں سارے بھکھیاں تے غریباں لئی لے کے جاندا واں جہڑے میرے نیڑے آندے نیں"۔
17لارک نے آکھیا" :ہن میں اگے آ کے کھا سکدا واں ،کیونکہ میں بھکھا آں؟ "تے پھندے نے اس نوں کیہا" ،اگے آؤ۔ "تے لارک نیڑے آیا کہ اوہ ،کھا سکدا اے۔
18پر جال اُٹھیا تے لارک نوں اوہدی گردن توں پھڑ لیا۔
19تے لارک نے جواب دتا تے جال نوں آکھیا" ،جے ایہہ تیری روٹی اے تے بھکے لئی رب تیری صدقہ تے تیرے احسان دے کماں نوں قبول نئیں کردا۔"
20تے جے ایہ تہاڈا روزہ تے دعاواں نیں ،تے خُدا تیرے کولوں نہ تے تہاڈا روزہ قبول کردا اے تے نہ ای تیری دعا ،تے خُدا تہاڈے بارے چ چنگا کم نئیں کرے گا۔"
21اے میرے منڈے !توں میرے لئی اک شیر سی جس نے اک گدھے نال دوستی کیتی ،تے گدھا کجھ عرصے تک شیر دے سامنے چلدا رہیا؛ تے اک دن شیر نے گدھے تے چھال مار دتی تے اوہنوں کھا لیا۔
22اے میرے منڈے !توں میرے لیی کنک چ کھنگھورے وانگوں رہیا ایں ،کیونکہ ایہ کسے شے دا چنگا نئیں کردا ،بلکہ کنک نوں خراب کردا اے تے اوہنوں چگ لیندا اے۔
23اے میرے منڈے !توں اک اجہے بندے وانگوں رہیا جہنے دس پیمانے کنک بیجیا ،تے جدوں فصل دی کٹائی دا ویلہ آیا ،تے اوہ اٹھیا تے اوہنوں کٹیا ،تے اوہنوں اکٹھا کیتا ،تے اوہنوں کٹیا ،تے اوہدے تے انتہائی محنت کیتی ،تے ایہہ دس نکلیا پیمائش کردا اے ،تے اس دے مالک نے اس نوں آکھیا" :اے توں سست شے !توں نہ ودھیا تے نہ توں سکڑیا۔"
24اے میرے منڈے !توں میرے لئی اوس طوطے وانگوں رہیا ایں جہنوں جال وچ سُٹ دتا گیا سی ،تے اوہ اپنے آپ نوں نئیں بچا سکی ،پر اوہنے طوطیاں نوں آواز دتی ،تاں جے اوہ اوہناں نوں اپنے نال جال وچ سُٹ سکے۔
25اے میرے پتر !توں میرے لئی کتے دی طرح رہیا ایں جہڑا ٹھنڈا سی تے گرم ہون لئی کمہار دے گھر گیا سی۔
26تے جدوں اوہ گرم ہویا تے اوہ اوہناں تے بھونکنا شروع کر دتا تے اوہناں نے اوہنوں باہر کڈ دتا تے اوہنوں ماریا تاں جے اوہ اوہناں نوں نہ ڈنگے۔
27اے میرے پتر !توں میرے لئی اوس سور دی طرح رہیا ایں جہڑا معیاری لوکاں دے نال گرم غسل چ گیا سی ،تے جدوں اوہ گرم غسل چوں باہر آیا ،تے اوہنوں اک گندا سوراخ نظر آیا تے اوہ تھلے جا کے اوہدے چ گھم گیا۔
28اے میرے پتر !توں میرے لئی بکری دی طرح رہیا ایں جہڑی قربانی دے راہ تے اپنے ساتھیاں نال رل گئی سی ،تے اوہ اپنے آپ نوں بچان توں قاصر سی۔
29اے میرے منڈے !اوہ کتا جہنوں شکار توں کھانا نئیں دتا جاندا اوہ مکھیاں دا کھانا بن جاندا اے۔
30اے میرے پتر !اوہ ہتھ جہڑا محنت تے ہل نئیں چلاندا تے) جہڑا (لالچی تے چالاک اے اوہدے موڈھے توں کٹ دتا جائے گا۔
31اے میرے پتر !جس اکھ وچ روشنی نظر نئیں آندی ،کوے اس نوں چُک لین گے تے اس نوں کڈھ دین گے۔
32اے میرے منڈے !توں میرے لئی اک درخت دی طرح رہیا ایں جہدیاں ٹہنیاں اوہ وڈھ رئے سی ،تے اس نے اوہناں نوں آکھیا" ،جے میرے وچوں کجھ تہاڈے ہتھاں وچ نہ ہوندا ،تے تسی واقعی مینوں وڈھن توں قاصر ہوندے۔"
33اے میرے منڈے !توں اوس بلی دی طرح ایں جہنوں اوہناں نے آکھیا سی" :چوری کرنا چھڈ جدوں تیکر اسی تیرے لیی سونے دی زنجیر نئیں بنا لیندے تے تینوں کھنڈ تے بادام کھواندے آں۔"
34تے اوہنے آکھیا" ،میں اپنے پیو تے ماں دے ہنر نوں نئیں بھلدی۔"
35اے میرے پتر !توں سپ دی طرح رہیا سی جہڑا کنڈے دی جھاڑی تے سوار سی جدوں اوہ دریا دے وچکار سی ،تے اک بگھیاڑ نے اوہناں نوں ویکھیا تے آکھیا" ،بدکاری تے بدکاری ،تے اوہ جیہڑا اوہناں توں زیادہ شرارتی اے اوہناں دوواں نوں ہدایت کرے۔"
36تے سپ نے بگھیاڑ نوں آکھیا" ،اوہ بھیڈاں تے بکریاں تے بھیڈاں جنہاں نوں توں ساری حیاتی کھادا اے ،کی توں اوہناں نوں اوہناں دے پیو تے اوہناں دے ماں پیو کول واپس کر دیویں گا یا نئیں؟"

37بگھیاڑ نے آکھیا" ،نئیں۔ "تے سپ نے اوہنوں آکھیا" ،میرا خیال اے کہ میرے بعد توں ساڈے وچوں سب توں بھیڑا ایں۔"

38اے میرے منڈے !میں تینوں چنگا کھانا کھوایا تے توں مینوں خشک روٹی نئیں کھوایا۔

39اے میرے منڈے !میں تینوں کھنڈ آلا پانی دتا سی۔ پیو تے چنگا شربت ،تے توں مینوں پین لئی کھوہ دا پانی نئیں دتا۔

40اے میرے منڈے !میں تینوں سکھایا ،تے تینوں پالیا ،تے توں میرے لئی اک لُکن دی تھاں کھودی تے مینوں لُکا دتا۔

41اے میرے منڈے !میں تینوں بہترین پرورش دے نال پالیا تے تینوں اک لمے دیودار دی طرح تربیت دتی؛ تے توں مینوں مروڑ دتا تے جھکایا۔

42اے میرے منڈے !تیرے بارے میری ایہہ امید سی کہ توں میرے لئی اک قلعہ بند قلعہ بناؤں گا ،تاں جے میں اپنے دشمناں توں اس وچ لُک سکاں ،تے توں میرے لئی زمین دی ڈونگھائی وچ دفن ہون آلے بندے وانگوں بن گیا؛ پر رب نے میرے تے رحم کیتا تے مینوں تیری چال توں بچا لیا۔

43اے میرے منڈے !میں تیری نیک خواہشاں کیتیاں ،تے توں مینوں برائی تے نفرت نال بدلہ دتا ،تے ہن میں تیریاں اکھاں کڈھ کے تینوں کتیاں لئی کھانا بنا دینا چاہنا واں ،تے تیری زبان وڈھنا چاہنا واں ،تے تلوار دی دھار نال تیرا سر لاہنا چاہنا واں۔ تے تیرے گھناؤنے کماں دا بدلہ دیوے۔'

44تے جدوں نادان نے اپنے چاچے حائقر توں ایہ تقریر سنی تے آکھیا :اے میرے چاچے !اپنے علم دے مطابق میرے نال سلوک کر ، تے میرے گناہ معاف کر ،کیونکہ کون اے جہنے میرے وانگوں گناہ کیتا اے ،یا کون اے جہڑا تیرے وانگوں معاف کردا اے؟

45اے میرے چاچے مینوں قبول کر !ہن میں تیرے گھر وچ خدمت کراں گا ،تیرے گھوڑیاں نوں سنواراں گا تے تیرے ڈنگراں دا گوبر جھاڑاں گا تے تیریاں بھیڈاں چاراں گا ،کیونکہ میں بدکار آں تے توں راستباز ایں :میں مجرم آں تے توں معاف کرن آلا۔'

46تے حائقر نے اس نوں آکھیا" ،اے میرے منڈے !توں اوس درخت دی طرح ایں جہڑا پانی دے کول بے پھل سی ،تے اوہدا مالک اوہنوں کٹن لئی تیار سی ،تے اوہنے اوہنوں آکھیا" ،مینوں دوجی تھاں تے لے جا ،تے جے میں پھل نئیں دیندا ،تے مینوں وڈھ"

47تے اوہدے مالک نے اوہنوں آکھیا" ،توں پانی دے کول ہوندیاں ہویاں پھل نئیں دتا تے جدوں توں دوجی تھاں تے ہوویں گا تے توں پھل کیویں پاویں گا؟"

48اے میرے منڈے !عقاب دی بڈھاپے کوے دی جوانی توں چنگی اے۔

49اے میرے منڈے !اوہناں نے بگھیاڑ نوں آکھیا" ،بھیڈاں توں دور رہو کدھرے اوہناں دی دھوڑ تینوں کوئی نقصان نہ پہنچائے۔ "تے بھیڑیا بولیا" ،بھیڈاں دے دودھ دے کھنڈ میریاں اکھاں لئی چنگے ہن۔"

50اے میرے منڈے !اوہناں نے بگھیاڑ نوں سکول جان لئی مجبور کیتا تاں جے اوہ پڑھنا سکھ سکے تے اوہناں نے اوہنوں آکھیا A، " ، Bآکھو۔ "کہن لگا" ،میری گھنٹی وچ بھیڈ تے بکری"

51اے میرے منڈے !اوہناں گدھے نوں میز اتے رکھ دتا اتے اوہ ڈگّ پیا ،اتے اپنے آپ نوں مٹی وچّ لڑھکن لگا اتے اک نے کیہا ، "اوہنوں اپنے آپ نوں رول دیوے ،کیونکہ ایہہ اسدی فطرت ہے ،اوہ نہیں بدلیگا۔"

52اے میرے منڈے !ایس کہاوت دی تصدیق ہو چکی اے جہڑی کہندی اے" :جے توں کوئی منڈا پیدا کردا ایں ،تے اوہنوں اپنا پتر آکھو ،تے جے توں کوئی منڈا پالدا ایں ،تے اوہنوں اپنا غلام آکھو۔"

53اے میرے منڈے !جہڑا چنگا کردا اے اوہ چنگا ملے گا ;تے جہڑا برائی کردا اے اوہ برائی نال ملے گا ،کیونکہ رب بندے نوں اوہدے کم دے مطابق بدلہ دیندا اے۔

54اے میرے منڈے !میں تینوں ایہناں گلاں توں ودھ کے کیہ آکھاں؟ کیونکہ رب جانندا اے کہ کی لُکیا ہویا اے ،تے اوہ اسرار تے رازاں توں واقف اے۔

55تے اوہ تینوں بدلہ دیوے گا تے میرے تے تیرے وچکار فیصلہ کرے گا تے تینوں تیرے صحرا دے مطابق بدلہ دیوے گا۔

56تے جدوں نادان نے اپنے چاچے حیقار توں اوہ تقریر سنی ،تے اوہ فوراً سوج گیا تے اُڈّے ہوئے مثانے دی طرح ہو گیا۔

57۔تے اوہدے انگ سوج گئے تے اوہدیاں لتاں تے پیر تے اوہدا پاسہ ،تے اوہ پاٹیا گیا تے اوہدا ڈھڈ پھٹ گیا تے اوہدے آندراں بکھر گئیاں ،تے اوہ ہلاک ہو گیا تے مر گیا۔

58تے اوہدا آخری خاتمہ تباہی سی تے اوہ جہنم چلا گیا۔ کیوں جے اوہ جیہڑا اپنے بھرا لئی کھڈا کھودا اے اوہدے وچ ڈگ جائے گا؛ تے جہڑا جال بنھدا اے اوہ اوہناں چ پھس جائے گا۔

59ایہ اوہی اے جو ہویا تے) جو (اسی حیقار دے قصے دے بارے وچ پایا ،تے ہمیشہ لئی خدا دی حمد ہووے۔ آمین ،تے امن۔

60ایہہ تواریخ خُدا دی مدد نال ختم ہو گئی اے ،اُو اُچا ہووے !آمین ،آمین ،آمین۔